

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SĂCELE, ÎNFIINȚATĂ
ÎN ANUL 1922 ȘI ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV, SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994,
cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SĂCELE

VREM

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să înfățișem prezentul văduvit de măreția trecutului
să despicăm drum nou prin vremuri Să celelitor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plăiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plăiuri Săcelene, 1934

LUMINEAZA-TE SI VEI FI
VOESEC SI VEI PUTE

Prin staruintia neobosită a Onor. Preoti
NEGOE POPEA și RADU POPEA, judeiu
VOICU ROSCULETIU, epitropileru VOICU
ROSCULETIU sen. STANU GAITANU, GEORGE
GOLOGANU și JOAN SIEITANU și prin
contribuirea intregei comune bisericesci
s-a ridicat este edificiu scolasticu
in a. 1873 fiindu Archiepiscopu Metropo
litulu ANDREIU BARONU SIAGUNA
Vicariu Archimandritulu NICOLAU
POPEA

Localul vechii școli românești din Satulung (1873) și placă memorială de pe frontispiciul ei

Plăiuri săcelene

APARE TRIMESTRIAL

MEMENTO

“ După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

Cuprins

Memoriam

SĂCELELE-N SĂRBĂTOARE.....	3
GEORGE MOROIANU ȘI LIGA CULTURALĂ ROMÂNĂ.....	4
ALTE CHIPURI DIN SĂCELE	5
DUMNEZEU ȘI VIAȚA NOASTRĂ.....	7

Cultura

SĂRBĂTOARE CULTURALĂ LA SĂCELE.....	8
PRESA, CA MARTOR AL ISTORIEI.....	10
PSEUDOJURNAL PE UN ITINERARIU DE CÎRCOTIT (II).....	11
LA PAS PRIN LIBRĂRII.....	14
SĂRBĂTORI ORTODOXE ÎN ICONOGRAFIA CREȘTINĂ.....	15

Actualitatea

“ARTA ÎNFRĂȚIRII”	16
ELECTROPRECIZIA S.A. O FIRMĂ DE TOP.....	17
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SĂCELE.....	18
PRIMĂRIA SĂCELE, LA ÎNALTIME !.....	19

Opinii

SĂCELENI, OARE NE-AM FĂCUT DATORIA?.....	20
VARIATIUNI MEDITATIVE LA “LUPUL SINGURATIC”.....	22
“IZVORUL”.....RECE!?.	23

Sănătate sport

VARIANTE PENTRU DRUMEȚII ÎN JURUL SĂCELELOR.....	24
ÎNTOARCEREA LA NATURĂ.....	25

Să nu uităm

SĂCELELE-N SĂRBĂTOARE

A.C.S "IZVORUL" la 80 de ani de la înființare (1922)

10 ani de la reapariția revistei "Plaiuri Săcelene", și reînființarea "Izvorului" (1992)

Anul pe care-l traversăm ne oferă, nouă săcelenilor, plăcerea de a sărbători A.C.S "Izvorul" la măreața vârstă de 80 de ani. Acest record reprezintă un unicat în țara noastră și pentru aceasta, acum mai mult ca oricând, trebuie să fie cunoscut, mediatizat și cinstit cum se cuvine.

Coincidența face că tot acum, în acest an, să fim martorii a 10 ani de la reînființarea "Izvorului" și reapariția, revistei "Plaiuri Săcelene" (1992).

Pentru înțelegerea deplină a fenomenului de reînființare și reapariție, informăm pe cititor că-n perioada dură de bolșevizare, a țării asociația "Izvorul" și revista "Plaiuri Săcelene" și-au încetat activitatea temporar, reușindu-se ca-n anul 1992 (atunci când a fost posibil), la inițiativa unui grup restrâns de săceleni, să reapară aceste organisme de cultură și tradiție. Ne propunem că-n cele ce urmează să ne limităm a evidenția unele aspecte și manifestările ale asociației și gazetei pe durata ultimului deceniu (1992 – 2002).

Aș remarcă faptul că reapariția "Izvorului" și reeditarea gazetei "Plaiuri Săcelene" au oferit săcelenilor un suflu înnoitor, amplificându-se și desăvârșindu-se unele acte post revoluționare (1989). Si acum retrăim emoțiile apariției primelor numere ale revistei, primelor manifestări culturale, primelor trăiri ale tradițiilor săcelene.

Ca la orice început, greutățile și-au făcut prezență, însă entuziasmul și tenacitatea specifice săceleane au învins și au triumfat.

Aș dori să evidențiez faptul că la grupul de inițiativă alcătuit din: ing. Roșculeț, ing. Taraș, ec. Alexandrescu, ing. Zamfir, Eftimie și subsemnatul și-au făcut simțită colaborarea următoarele persoane: ing. Bârsan, prof. Dărjan, prof. Cujbă, prof. universitar Cazacu, prof. Moldovan, ing. Casapu, A. Vlad, prof. Munteanu (Sibiu), prof. Butu, prof. Bulat, prof. Teșileanu, preotul Cornea, preotul Leb, preotul Voineag, preotul

Bădițoiu, prof. Taflan, prof. Munteanu, ing. Coliban, dr. Penciu, dr. Roșculeț, av. Rășnoveanu ec. Giurgiu, ec. Voinea și mulți alții.

Această largă participare la apariția și îmbunătățirea conținutului revistei a creat premizele unei activități de substanță.

De asemenea, un rol primordial și-un ajutor substanțial l-am avut și l-am primit din partea organelor locale, Primărie (prin persoana primarilor Lața și Gheorghita Mutu), Consiliului Local, precum și din partea S.C. Electroprecizia.

Acestea au fost premizele, aceasta a constituit baza apariției trimestriale a gazetei "Plaiuri Săcelene".

Despre conținutul și fondul acestei reviste ne-spun cititorii care, de la un număr la altul, de la an la an, au ținut în număr tot mai mare să fie abonați și să primească materialele publicate.

Articolele apărute în coloanele revistei au avut un conținut cultural și s-au încadrat atât la timpul trecut (tradiții), cât și-n viața ce o trăim și o parcurgem, în continuare. Nu aş dori să mă opresc asupra unor articole, pentru a nu se interpreta că alte materiale nu s-au ridicat la exigența dorită de cititor.

De reținut însă că materialele au fost axate cu prioritate pe probleme legate de aniversările naționale și locale, pe cunoașterea activității personalităților ce au reprezentat Săcelele la nivel local, zonal și național, pe tradițiile săcelenilor și pe realitatea existentă în așezarea noastră.

Articolele consacrate personalităților Al. Lapedatu, Ghe. Moroianu, V. Jinga, Fraților Popeea, G. Dragoș, N. Colceag și mulți alții au constituit și vor rămâne materiale de inestimabilă valoare. Acești personalități li s-au consacrat aniversări și simpozioane la nivel local, județean, în centrele universitare din țară și chiar la Academia Română, forumul suprem de cultură din țara noastră.

Prof. Victor Carpin

continuare în pag. 6

Să nu uităm GEORGE MOROIANU ȘI LIGA CULTURALĂ ROMÂNA

Despre GEORGE MOROIANU se poate vorbi foarte mult și astăzi pentru că a fost un om deosebit, de un bun simț remarcabil și de o modestie rară.

Funcțiile înalte deținute în Stat, mai toată Europa străbătută ca diplomat, rector al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj, președinte al Ligii Culturale din Anvers, Paris și Cluj, deputat de Bihor, nimici și nimic nu i-au influențat în vreun fel omenia și cinstea.

Toată viața a luptat pentru cauza românească, în mod deosebit pentru românii din Ardeal. În septembrie 1931 ține la Focșani un discurs deosebit, ocasionat de împlinirea a 40 de ani de activitate a Ligii Culturale, și începe expunerea astfel: "În numele Românilor din Ardeal, Banat și celelalte provincii, care erau odinioară sub stăpânirea maghiară, să-mi fie îngăduit, în calitatea mea de președinte al secției Cluj, să aduc astăzi, aci în acest oraș istoric, salutul și omagiul nostru de recunoștință Ligiei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, precum și întemeietorilor ei, vii și morți, pentru cei 40 de ani de o nobilă existență și de o rodnică activitate, pe terenul nu numai al propagandei și al dezvoltării conștiinței naționale, ci și pentru toată acea muncă și energie a conducătorilor și membrilor ei, care au contribuit așa de mult la dezvoltarea spiritului de solidaritate și generozitate a fraților de aici întru sprijinirea morală și materială a Românilor din Transilvania, în luptele lor grele contra opresiunii străine".

Ideea înființării Ligii Culturale s-a născut în urma unor entuziaste întruniri studențești ce au avut loc la Iași și București sub conducerea viitorului profesor Simion Mehedinți. Scopul declarat al Ligii era acela de a ajuta românii de sub stăpânire străină și a face cunoscute suferințelor în țară, dar mai ales în afara granițelor ei. Astfel, în decembrie 1890, ia ființă la București Liga Culturală, inaugurarea oficială făcându-se la 24 ianuarie 1891, zi simbolică pentru România de mai târziu. În scurt timp încep să se organizeze secțiuni

ale Ligii în principalele orașe europene: Paris, Anvers, (președinte George Moroianu), Bruxelles, Liege, Berlin, la care se adaugă cca 40 de secțiuni în mai toate orașele din țară. Liga a încorporat toate categoriile sociale dar cu deosebire studenți, unii dintre ei devenind personalități marcante ale țării: dr.C. Marinescu, dr. C.

Nanu și încă mulți, mulți alții.

În 1892, George Moroianu trece la studii în Paris, preluând și conducerea Ligii de aici în care activau, în afară de doi – trei transilvăneni, peste o sută de români din România. În toată această perioadă strădania tuturor secțiunilor Ligii a fost să lărgească în presa europeană simpatiile pentru cauza Românilor subjugăți, găsind pretutindeni în publicistica franceză, mai ales, un sprijin larg și înțelegător. Ziari și oameni politici de o reputație europeană au îmbrățișat cauza Românilor din Transilvania, pe care au apărat-o cu obiectivitate și dezinteres în numeroase zile franceze, italiene, belgiene, etc.

GEORGE MOROIANU

CHIPURI DIN SÄCELE

Editat de PRIMĂRIA ORAȘULUI SÄCELE
1995

Secțiile din străinătate ale Ligii au făcut cunoscut opiniei publice apusene modul samavolnic în care au fost judecați și condamnați studenți români din Transilvania în anul 1893. Tot prin strădania Ligii, la 12 mai 1894, marele om de stat francez Clemanceau a publicat în "LA JUSTICE" un articol considerat cel mai frumos, din către s-au scris atunci în apus, legat de procesul Memorandului.

Ca urmare a unei activități susținute de George Moroianu, Liga Culturală organizează la 5 martie 1894 un mare miting la Universitatea din Oxford, fiind una din cele mai răsunătoare manifestări ce au avut loc în străinătate în favoarea românismului. O săptămână mai târziu, secția pariziană a Ligii a organizat la Sorbona o mare întrunire determinată de procesul Memorandului cu care ocazie participanții iau atitudine împotriva sentinței de la Cluj, manifestându-și simpatia pentru cei condamnați – doctorul Ion Rațiu și colegii acestuia din Comitetul Național.

continuare în pag. urm.

continuare

GEORGE MOROIANU ȘI LIGA CULTURALĂ ROMÂNĂ

După 1905, conducerea Ligii este preluată de ilustrul istoric Nicolae Iorga și ea se pune “cu adevărat pe terenul culturii și al întăririi conștiinței naționale în masele adânci ale poporului nostru...”, după ce primii zece – doisprezece ani au fost dedicați propagandei naționale pentru popularizarea în afara de țară a cauzei românilor transilvăneni – perioadă încheiată cu rezultate deosebite. Dragostea pentru locul de baștină, stima și respectul pentru mocanii din rândul cărora s-a ridicat îl fac să aducă mulțumiri către Țară, arătând că toate sacrificiile făcute – citez – “pot fi privite în parte și ca un fel de răspplată pentru truda și hărnicia atâtior generației de transilvăneni, care, trecând dincoace în Țară, au muncit din greu pentru dezvoltarea culturală și economică și pentru întărirea națională a ei, începând cu nemuritorul Gheorghe Lazăr și cu atâția și atâția modești dascăli ardeleni, cari i-au urmat și continuând cu miile de coloniști din Săcelele Brașovului și din mai toate satele ardelene megieșe cu Țara Veche, cari au

întemeiat aici numeroase și vaste gospodării agricole și crescătorii de vite mari și mărunte, puternice case comerciale și au colonizat civilizând-o și românizând-o, în mare parte Dobrogea noastră”.

Omul pe care îl evocăm în paginile revistei a fost un luptător dărz, perseverent pentru Unire la care și-a adus o contribuție substanțială, a fost unul din cei mai înfocați și eficienți propaganști în întreaga Europă în favoarea României, un mare iubitor de neam.

În încheierea discursului de la Focșani, printre altele, își dorește ca “zilele mărețe de azi să dăinuească neîntrerupt, întărindu-se din ce în ce mai mult și în viitor, fără să mai fie, tulburate de nici un fel de frământări sterile dintre noi și de nici un fel de REGIONALISM nejustificat, aşa de dăunător neamului nostru...”. În numere viitoare voi reveni cu alte evocări.

Dan Zamfir

ALTE CHIPURI DIN SĂCELE

O personalitate inconfundabilă, dintre vrednicii urmași ai mocanilor săceleni-Ioan Zărnescu din Baciu

Pe o stradă mai periferică a Săcelelor, în partea de sus din Baciu, ocrotită de muntele din imediata apropiere și de bogăția de pomi încărcăți de fructele acestei toamne dâmnice, străjuiește cu demnitate, printre altele, o locuință mai impunătoare, cu amprentele ei neștimate din înfățișarea vechilor case mocănești de odinioară. Este casa venerabilului săcelean Ioan Zărnescu, un om cu o înfățișare de artist boem, căruia nu i se trădează încă apropiata vârstă octogenară. În această casă au trăit și părinții săi spre bâtrânețe, ducându-și aici “crucea vieții” ca pe o prelungire în timp a vechii “drame” a mocanilor săceleni, până la creștinescul lor sfârșit.

Ioan (Nelu), cel de azi, este fiul lui Niță Zărnescu din Baciu și al Victoriei Olaru din Satulung, amândoi descendenți din viguroase familii mocănești. A avut o copilărie și o tinerețe răvășită de valurile istoriei de pe mijlocul secolului de curând apus. Viața lui și a părinților săi din acea vreme pendula între rădăcinile

locului natal, de aici de la Săcele, și avuția lor, formată din întinderi de pământ pe Bărăgan, la Jegălia, unde mai aveau vite, cai, clădiri, acareturi și o numeroasă turmă de oi. Avea de acolo de la Jegălia a agonisit-o și

întemeiat-o dârzel și curajosul său părinte Niță, după ce a fost împroprietărit de Regatul Român cu 5 ha pământ arabil, pentru faptele sale de vitejie, la Mărășești, în primul război mondial. Prin hărnicie și multă pasiune pentru munca pământului și-a extins domeniul, transformându-și gospodăria într-o fermă model, pentru locul și timpul de atunci. Stăpânul moșiei de la Jegălia – Niță Zărnescu- își pusese în gând să pregătească din unicul său fecior, Nelu, inginer agronom, pentru ca acesta să facă din întinderile pământului avut, mereu în extindere, și din creșterea oilor, o întreprindere puternică, condusă pe

temeiuri științifice. Proiectele părinților au fost însă, deturnate de obstacolele vremurilor vitrege cu istoria

continuare in pag. urm.

continuare

ALTE CHIPURI DIN SĂCELE

neamului nostru, atunci, la mijlocul de secol douăzeci, cu cele mai neînchipuite obstacole, și-a ocrotit cu

Tânărul I. Zărnescu, împins de dorințele vrednicie familiei, slujbele, credința și obiceiurile din părinților, a terminat la Brașov studiile liceale și prin moși-strămoși. A umblat cu mintea lui îscoditoare pe concurs a fost admis la facultatea de Agronomie din cărările vechilor mocani săceleni. A studiat morminte București. Fiind însă, mai puternic influențat de tentațiile și inscripții de pe monumente funerare, a pășit cu atenție aviației și optat pentru mirajul desprinderii de pământ. Pe urmele ruedelor sale care l-au găzduit și ocrotit pe A fost încorporat la arma visată și dorită – aviație – și apostul Românismului, acel Badea Cârțan când repartizat la Aeroclubul Regal de lângă actualul spital “trecea” pe aici “spre și dinspre” Regat, cu desagii plini Tractorul. A contribuit apoi la înființarea stației de observații și cercetări meteo de la Ghimbav. Aici a fost sufletească pentru români de pe ambele versante ale remarcat în activitățile de practică cu studenții veniți de Carpaților; a cercetat munți, ape, peșteri din jurul la Institutul Politehnic Brașov, Facultatea de Silvicultură. Brașovului și din alte părți din țară.

Pentru merite recunoscute în muncă acolo i s-a propus Cu totul deosebit s-a manifestat în să treacă tehnician la Laboratorul de Meteorologie de “singularitatea” sa pe țârmul artelor plastice, câmp la facultatea mai sus amintită, unde a lucrat până în 1985, despre care vom face referiri mai ample, cu o altă ocazie. când s-a pensionat.

Intr-o lucrare monografică de sinteză, despre frumosul pe calea desenului, picturii, sculpturii și.a. trecutul Săcelor, apărută la Brașov în 1937, sugestiv intitulată “Drama Mocanilor Săceleni” de ing. Ghe. Brânduș, se afirmă printre altele că “Mocanul este o fire singulară ..... un om cu o oarecare cultură adunată și în școli, pe care le-a apreciat întotdeauna, dar mai cu seamă o cultură învățată în tumultul vieții. Viața a făcut și înconjoară, acolo în casa lui părintească, de înteleles că, din toate învățând căte ceva, putea să a petrecut în viață și cu vrednicul și reprezentativul urmaș al adevăraților mocani săceleni, I. Zărnescu. Nu s-a lăsat încovoiat ori distrus de vânturile și valurile vieții. A luptat

Tot ce-l înconjoară, poartă amprenta artelor învățate și practicate, fără oboseală și cu orice fel de sacrificii o viață îndelungată de om.

Despre acest om singular, veritabil urmaș al mocanilor Săceleni, cei de azi, tinerii cu deosebire, ar trebui să afle mai multe informații pentru a-și însuși și ei de la acest om, măcar parțial, trăsături moral-creștine, care l-au condus în viață pe acest binemeritat de respect și admirare veteran săceleean pe timp de pace.

Prof. Andronic Moldovan

Foto: I. Zărnescu, în fața avionului care l-a pasionat atât

continuare pag. 2

SĂCELELE-N SĂRBĂTOARE

Din tradițiile săcelenilor am ținut să reluăm o orbită în care urmășii urmășilor noștri vor trăi în pace, manifestările de Sântilia și Balul placintelor mocănești. Înțelegere, prosperitate și vor beneficia de acel necesar

Paleta manifestărilor culturale trăite de săceleni și plus privind civilizația și cultura acestei așezări umane. În răstimpul deceniului ce s-a scurs nu poate fi încheiată fără a aminti sărbătoarea și simpozionul consacrat activitatea asociației “Izvorul” și a gazetei “Plaiuri înplinirii a 75 ani de la apariția “Izvorului”, prilej la care Săcelene” în răstimpul de un deceniu, deoarece au fost au participat un mare număr de personalități din zonă și multiple acte ce au luminat sau au umbrit, întâmplător din țară, membrii asociației “Astra,” un impresionant sau periodic, prețioasa înțelegere și deplina colaborare. număr de săceleni. Desigur, în acest răstimp de la Am convingerea că viitorul va oferi, la noi la “Izvorul,” reînființarea asociației și reapariția gazetei se putea o deplină încredere și o totală armonie.

realiza un volum de lucrări mai substanțial, mai vast, mai consistent, care să cuprindă atât acte și fapte mărețe supremație, orgoliu, vanitate și incorectitudine nu s-au ale înaintașilor cât și secvențe ale celor care în prezent regăsit și credem că ele nu se vor sălășui aici, la noi, la făuresc și prefigurează societatea de mâine a Săcelor. Săcele, la Asociația “Izvorul.”

Am deplină încredere că asociația, revista și în general viața la Săcele pășesc pe un drum ascendent, pe

Este cunoscut faptul că noțiunile de monopol, mai consistent, care să cuprindă atât acte și fapte mărețe supremație, orgoliu, vanitate și incorectitudine nu s-au ale înaintașilor cât și secvențe ale celor care în prezent regăsit și credem că ele nu se vor sălășui aici, la noi, la făuresc și prefigurează societatea de mâine a Săcelor. Săcele, la Asociația “Izvorul.”

DUMNEZEU ȘI VIAȚA NOASTRĂ

În una dintre cele 9 fericiri, Mântuitorul Iisus Hristos spune: "Fericiti cei ce plâng, că aceia se vor mânăgâia" (Matei 5,4). Este vorba aici de aceia care își plâng păcatele, arătând căință și cerând iertare lui Dumnezeu pentru ele. Cunoscând sensul profund duhovnicesc al acestor cuvinte, Sfinții Părinți ne-au prezentat o adevărată "teologie a lacrimilor" căci, zic ei, Dumnezeu poate fi descoperit de om și prin lacrimi; Dumnezeu se face cunoscut și prin necazurile și încercările vieții, nu numai prin bucurii.

Părintele D. Stăniloae, probabil cel mai mare teolog ortodox al sec. XX, este autorul unui capitol din Teologia Dogmatică intitulat "Cunoașterea lui Dumnezeu în împrejurările concrete ale vieții" unde, printre altele, afirmă: "Pe Dumnezeu îl cunoaște fiecare credincios în acțiunea lui providențială prin care este condus în împrejurările particolare ale vieții sale, uneori hărăzindu-i-se bunuri, alteori fiind privat în mod pedagogic de ele ... Fiecare îl cunoaște atât la bucurie, **cât mai ales** în necazurile, în insuccesele, în bolile proprii sau în alte piedici sau greutăți ce-i stau în cale..." (Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae, Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. I, ed. a II -a, București, 1996, p.99). Nici unul dintre noi nu putem contesta adevărul acestor cuvinte.

Pornind de la aceste afirmații și întorcându-mă în urmă cu 12 ani, mai exact în decembrie 1989, îmi amintesc cu emoție cum, din piepturile celor care nu mai puteau suporta greutatea dictaturii comuniste, ieșeau fără frică și cu putere cuvintele: "Cu noi este Dumnezeu !" Era semnul că românii îl descoperiseră pe Dumnezeu în necazurile și greutățile vieții lor, dusă în plină "epocă de aur". Se părea că poporul nostru a redescoperit Adevărul în care ar fi vrut să trăiască mereu. În lacrimile lor S-a făcut vizibil Dumnezeu; greutățile și necazurile L-au redescoperit pe Dumnezeu viu și lucrător în mijlocul lor, ajutându-i să scape de "Anticristul" (sistem politic și persoană) care i-a chinuit atâtă vreme. Atunci, în acele zile, poporul care –asemeni psalmistului din Vechiul Testament –"din adâncuri a strigat: Doamne auzi-mă" – parcă făgăduia să nu se mai întoarcă de pe calea credinței, a principiilor morale sănătoase, a binei și frumosului, care-i garantau fericirea și viața liniștită.

Ca urmare, primii ani de după 1990, deși nu au fost ocoliți de încercări, parcă au fost mai buni, mai liniștiți, mai plini de speranță. Oamenii căutau Biserica, aducând rugăciuni de mulțumire, încercau să fie mai buni, mai corecți, mai cinstiți. Din păcate, aceste realități au fost trecătoare, iar începutul mileniului III ne-a prins pe toți, parcă, mai răi, mai reci, cu credința mai săracă, cu Bisericele și sufletele mai goale. De aceea, mă întreb și vă întreb pe dumneavoastră, cititorii: "Oare, să fie nevoie de alte lacrimi și necazuri ca să-L simțim din nou pe Dumnezeu?"

În luna iulie a.c. am trăit o experiență unică pentru mine: în urma unei călătorii la Paris, am avut ocazia să descopăr lumea occidentală la ea acasă. Am constat că ea este împodobită cu multe "virtuți" (care ni s-ar potrivi și nouă), dar că nu este lipsită de foarte multe "păcate" (de care să ne ferească Cel de sus). În orice caz, vizitatorul străin este întâmpinat de o atmosferă de calm, liniște, pace, parcă binele și frumosul sunt pretutindeni. Ai impresia că te găsești într-un ținut cu adevărat binecuvântat de Dumnezeu.

Însă, interesant este răspunsul oamenilor (zic eu al credincioșilor creștini) la această situație, vis-a-vis de Dumnezeu și viața lor spirituală: bisericele sunt aproape goale, credincioșii practicanți - 2-3 % din total (conform statisticilor oficiale), lipsa religiei din școlile de stat, multe abateri de la moralitatea creștină, etc., etc.

Și din nou mă întreb și vă întreb: "Oare aceasta este normalitatea ? De ce omul nu-L descoperă pe Dumnezeu și în bucuriile sale ? De ce, oare, nu vrea să facă acest lucru ? O fi prea greu ?"

Parcă și americanii, după tristele evenimente din septembrie 2001, L-au redescoperit pe Dumnezeu. Ei care, zeci de ani, nu au avut nici un motiv să plângă, să fie triști, sau supărați. Îl rugaseră pe Dumnezeu, de multă vreme, să plece din ținutul lor, precum oarecând gadarenii din timpul Mântuitorului, iar locul Lui a fost luat de un alt dumnezeu, de un fals dumnezeu, care ar putea fi numit Mamona (zeul câștigului, al banilor, al afacerilor). Tocmai de aceea, într-o astfel de țară, au putut acționa cei care se încină la un alt dumnezeu la fel de fals, al urii, al răului, al răzbunării.

Abia în urma acestor întâmplări nefericite, pe buzele americanilor – de la președinte până la cel mai neînsemnat om – a apărut cuvântul "Dumnezeu". De atunci încoace, în toată mass media lor se aud expresii, precum: "Dumnezeu să binecuvânteze poporul american", "Dumnezeu să mânăgâie familiile celor dispăruți", "Dumnezeu să ne ajute ..." Până atunci, parcă fuseseră interzise. Așadar, multe sunt căile Domnului prin care noi, oamenii, suntem readuși pe linia de plutire. Exemplul dreptului Iov din Vechiul Testament este pilditor pentru noi toți, căci acesta atât la bucurie, cât și la necaz L-a descoperit pe Dumnezeu și a zis: "Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat"

SĂRBĂTOARE CULTURALĂ LA SĂCELE

În ziua de sâmbătă, 21 septembrie 2002, Săcelele a avut onoarea de a găzdui lucrările celei de-a 98-a Adunări Generale a Asociației Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA). Despre manifestările care au avut loc cu această ocazie vom prezenta în numărul viitor o amplă relatare. În acest număr, vă prezentăm în continuare mesajul de salut din partea Asociației Cultural-Sportive "Izvorul", prezentat de **Domnul Ing. Claudiu Roșculeț, Președinte Director General al S.C. ELECTROPRECIZIA S.A. și vicepreședinte al asociației noastre:**

ASOCIAȚIA TRANSILVANA
PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ
SI CULTURA POPORULUI ROMÂN
(fondată la anul 1861 Sibiu)

PRIMARIA MUNICIPIULUI
SĂCELE

UNIV. "SEXTIL PUSCARIU"
FUNDATIA NAȚIONALĂ "DACIA"
BRASOV

DESPARLAMENTUL CENTRAL
ASTRA BRASOV

CERCUL ASTRA
"FRATH POPEEA"
SĂCELE

**D-le Președinte,
D-le Academician,
Stimate Doamne, Stimați Domni,**

Îmi face o deosebită plăcere să transmit, astăzi, sentimentele de bucurie și satisfacție ale tuturor membrilor Asociației Culturale "IZVORUL" din Săcele, prilejuite de onoarea de a găzdui pe aceste străbune meleaguri românești lucrările celei de-a -98- a adunări generale a Asociației Transilvane pentru Literatura și Cultura Poporului Român. Sentimentele noastre sunt cu atât mai profunde cu cât, în acest an, asociația noastră sărbătorește câteva evenimente emoționante din activitatea ei: împlinirea a 80 de ani de la înființare, aniversarea a 10 ani de la reorganizarea asociației după perioada de întrerupere a activității ei datorată interdicției fostului regim comunist și trecerea a 8 ani de când revista asociației, "Plaiuri Săcelene", și-a reînceput apariția.

Considerăm că alegera Săcelelor ca loc de desfășurare a lucrărilor adunării Dumneavoastră generale nu este întâmplătoare, din moment ce, încă de la înființarea sa în 1922, "Asociația Izvorul", una din primele asociații cultură – sportive sătești din țară, și-a împălit țelurile și acțiunile cu principiile riguroase, cu aspirațiile nobile ale ASTREI de a promova căile spre prosperitatea economică, socială a românilor de pretudineni.

Nu este întâmplător nici faptul că în octombrie 1936 cu prilejul aniversării a 75 de ani de la apariția la Sibiu, pe bolta culturii românilor a ASTREI, revista "Plaiuri Săcelene" editată de Asociația "Izvorul", îi aducea sărbătoritei un sincer omagiu: "Nu se poate vorbi de istoria Ardealului, fără a pomeni și numele ASTREI. Nu se poate spune nimic despre religie, limbă sau frământări politice ale românilor ardeleni, fără ca ASTRA să nu fi avut partea ei de contribuție."

Spiritul mesianic al Asociației i-a animat în mod constant pe oamenii de frunte ai "Izvorului", pe cei care s-au născut, au crescut, au studiat în urbea lor natală, Săcele, apoi la Brașov, Cluj, Sibiu, București sub îndrumarea unor dascăli și preoți cu credință în valorile formative ale "ASTREI", devenind la rândul lor coordonatori și animatori de educație în spiritul acesteia.

Putem afirma, fără teamă de a greși, că în perioada interbelică s-a manifestat o simbioză fericită între

continuare în pag. urm.

continuare

SĂRBĂTOARE CULTURALĂ LA SĂCELE

ASTRA, ca asociație orientativă și Asociația Cultural-Sportivă "Izvorul" în acțiunea acesteia din urmă pentru îndeplinirea pe plan local a obiectivelor pe care și le propusese: promovarea literaturii și artei, stimularea talentelor săcelene, întreținerea civismului critic, combativ și obiectiv, abordarea în fiecare număr al publicației "Plaiuri Săcelene" a problemelor vitale ale locuitorilor. Toate acestea au fost posibile datorită activității neobosite a unor astriști împătimiți, intelectuali de marcă, născuți pe aceste meleaguri și care, odată ajunși pe culmile celebrății în cultura românească, în diplomație sau știință, au devenit adevărați fermenti în cultivarea valorilor care au făcut faimă locului, fiind colaboratori de nădejde ai revistelor "Viața Săceleeană" și "Plaiuri Săcelene". Intelectuali de seamă ca Gheorghe Dragoș, George Moroianu, frații Lapedatu, Victor Jinga, Nicolae Colceag, Ion Soricu, Ion Ghelase și mulți alții, preoți, învățători, profesori, medici, ingineri, juriști s-au înrolat în Asociația "Izvorul", fiind în același timp suflete din sufletul Astrei, animatori de frunte ai idealurilor acesteia și ai spiritului ei.

După 1989 la Săcele s-au reluat legăturile de conlucrare între Cercul Astra "Frații Popaea" și Asociația "Izvorul" și revista editată de aceasta "Paiuri Săcelene" (ediție nouă), care, cu sprijinul multor intelectuali Săceleni, depun eforturi să păsească pe urmele predecesorilor din perioada interbelică. Putem enumera o serie de activități desfășurate în ultimii 10 ani în spiritul reînvierii tradițiilor locale, a comemorării iluștrilor noștri înaintași și desfășurate în organizarea exclusivă a Asociației "Izvorul" sau în colaborare cu Consiliul Local, Primăria, inclusiv cercul ASTRA local: Simpozionul aniversar la împlinirea a 75 de ani de la înființarea asociației noastre, aplicarea unor plăci comemorative cu festivități de reabilitare a lui Al.I. Lapedatu, Gheorghe Dragoș, N.R. Colgeag, Victor Jinga s.a, ridicarea unui monument simbol al originii noastre latine (LVPA ROMANA), reluarea unor tradiții săcelene ca Sântilia, Balul plăcintelor mocănești, organizarea suitei de concursuri de schi în cadrul Memorialului I. Tocitu, ceremoniile și serbările de ziua Marii Uniri, a Zilei Eroilor, contribuția cu lucrări și comunicări la ședința organizată la Academia Română cu prilejul comemorării prof. univ. Victor Jinga și la diverse simpozioane cu participarea unor intelectuali de marcă de la universități și institute de cercetare din mari centre universitare. S-au reînnoit și înfrumusețat biserici, sunt preocupări pentru realizarea unui monument al spiritualității săcelene și inițierea unor acțiuni pentru realizarea mult așteptatei monografii complete a Săcelelor.

Revista "Plaiuri Săcelene", ediția nouă, a fost structurată pe mai multe segmente în care se pune accent pe rememorarea trecutului acestor meleaguri, a personalităților marcante din trecutul și prezentul Săcelelor, pe evidențierea evenimentelor vieții culturale a localității și celor de importanță națională.

Sunt semnalate cu regularitate noi apariții editoriale, sunt recenzate lucrări apărute în prezent și care au legătură cu Săcelele, sunt comentate realizările de excepție ale intelectualilor și tinerilor superdotați din municipiul nostru. Am statonicit în paginile revistei rubrici permanente de actualitate săceleeană și opinii ale cititorilor privind diverse aspecte ale vieții sociale, economice și culturale actuale. Ne mândrim că am găzduit în revista noastră materiale semnate de personalități de prim rang ale culturii românești, cum ar fi academician Augustin Tătaru, profesorii universitari Mircea Dreciu din Oradea, Gavril Istrate din Iași, Ovidiu Moceanu din Brașov, P.S. Visarion Răsinăreanu episcop-vicar de Sibiu, scriitorul brașovean Caius Dobrescu s.a.

În spiritul bunelor relații stabilite de către Asociația Cultural Sportivă Izvorul Săcele cu cercul "Frații Popaea" vă rog să-mi permiteți să mulțumesc domnului profesor Liviu Dărjan, președintele Cercului "Frații Popaea" Săcele precum și celorlalți intelectuali de marcă ai Săcelelor pentru eforturile deosebite pe care le depun în promovarea culturii românești, a respectării tradițiilor și a educării tineretului nostru.

Având în vedere importanța pe care o are Asociația ASTRA în peisajul cultural săceleean, precum și ponderea numerică reprezentată de majoritatea oamenilor de cultură de la Săcele, venim în același timp cu rugăminte și propunerea către conducerea centrală a ASTREI ca această filială de la Săcele să devină, începând de astăzi, despărțământ de sine stătător, recunoscându-se prin aceasta valorile culturale ale acestor plaiuri săcelene puse în slujba afirmării neamului românesc, a păstrării identității acestuia.

EVENIMENT LITERAR

PRESA, CA MARTOR AL ISTORIEI

Ne-am obișnuit, în aceste vremuri tulburi, să tot auzim că presa este cauza tuturor retelelor, politicienii de doi bani, îmbogății tranzitiei, personajele grotești, împofoțonate cu titluri științifice și universitare cumpărate, condamnând vehement publicațiile care mai încearcă să își îndeplinească menirea, de căine de pază al societății, de modelatoare ale conștiințelor și, tot mai puțin, de slujitoare ale culturii naționale. În acest context, întreprinderea profesorului Liviu Dîrjan, care a elaborat un studiu complex, întins pe o mare perioadă de timp, de la începuturile presei din Săcele pînă la publicațiile care apar astăzi pe aceste plaiuri, pare un act de curaj, un pariu riscant. La Săcele, veche vatră de cultură românească, actul de cultură s-a aflat, mereu, la mare cinstă, oamenii acestor locuri avînd conștiință că numai prin cuvîntul scris, prin cultivarea limbii, a tradițiilor specifice zonei, pot străbate cu fruntea sus prin vremuri potrivnice, fără a riscă să își piardă legătura cu rădăcinile, cu ființa națională. Publicistica săceleană este una de excepție,

LIVIU DÂRJAN

PUBLICISTICA LA SĂCELE

bogată în ceea ce privește numele de prestigiu ce semnează în revistele apărute aici, nu rareori cu mari sacrificii și chiar cu pericole nebănuite astăzi, o cercetare atentă a ei furnizînd o vizionare de ansamblu a unei tuburătoare istorii. Liviu Dîrjan s-a aplecat, încă din 1986, când a prezentat primul studiu asupra publicisticiei săcelene, cu rigoare științifică dar și cu o inimă largă, de săcelean, asupra scrierilor înaintașilor dar și asupra aricolelor apărute în seriile noi ale revistelor din această zonă.

Observațiile domniei sale sint-

corecte, structurarea lucrării dovedind o documentare de Sisif. Capitolele, dintre care enumărăm, spre exemplu, "Frâmintări ale începuturilor cuvîntului scris la Satulung", "Prezența săcelenilor în patrimoniul spiritualității românești", "Cultura de masă între aspirații și realitate", "Cronica măruntă cu problemele ei mari", "Continuitate la chemarea IZVORULUI" cuprind o adevarată monografie, inedită, din perspectiva presei, cu oameni și fapte, o moștră a ceea ce rămîne în colecțiile ziarelor, pentru generațiile ce urmează. De astfel, autorul nu ezită să precizeze că această cercetare se adresează generațiilor tinere, în care este necesar să reînviem virtuile străbune, care trebuie să cunoască trecutul pentru a construi viitorul pe care ni-l dorim cu toții. Săcelele, loc binecunoscut de vechi vatră românească, și-a păstrat și transmis și prin publicistică originalitatea, harul de ctitor cultural, calitățile de excepție ale locuitorilor săi, cumpătarea, hărnicia, cinstea, spiritul întreprinzător și, mai presus de toate, patriotismul fierbinte. Cu un aparat critic impresionant, cu o forță de sinteză rezultată dintr-un temeinic exercițiu intelectual, cu un spirit de observație fin, Liviu Dîrjan reușește să dea săcelenilor și nu numai, pentru că lucrarea prezintă interes în primul rînd pentru cercetătorii istoriei literaturii române și ai presei românești dar și pentru publicul larg, o operă de referință, în care nu se regăsește numai un panoramic sec a ceea ce a fost și vrea să fie în continuare publicistica din Săcele, ci însuși spiritul care a însuflețit și îmbărbătat, rodind admirabile fapte de cultură, pe mocani și urmașii lor. Rămîne ca actuala generație și cele care vor veni să desărără sească ceea ce, adeseori cu inimaginabile sacrificii și cu o imensă generozitate, au ctitorit înaintașii, să facă din presa săceleană un martor obiectiv al istoriei acestor plaiuri, o istorie zbuciumată, care a născut oameni de nădejde pentru Țară.

Colecția profesor Liviu Dîrjan este o radiografie interesantă a unui dintr-o serie mai importante și mai multe evenimente culturale consumate la Săcele în prima jumătate a secolului trecut.

Este vorba de apariția primelor reviste și, în special, a "Plaiurilor Săcelene" - sintagmă emblematică. Activitatea publicistică din acea perioadă, de redimensionare a sentimentului național, a învoltat climatul intelectual și acestor minunate și pline de tradiție șezări ale mocanilor noștri săceleni.

Se remarcă momentele cu valoare de simbol al devenirii comunității, rolul personalităților de excepție ridicate din mijlocul unor oameni tari, bogati și cinstiți, dinamica economică a localității și mai ales, existența benefică, pentru cea mai mare parte din locuitori, a S.C. Electroprecizia S.A.

Lucrarea reprezintă, în opinia noastră, un exercițiu necesar, care anticipă realizarea unei ample monografii, ce ar urma să ofere o imagine de ansamblu asupra identității municipiului Săcele.

ing. Claudiu ROȘCULET

Eduard HUIDAN

Redactor Șef "Gazeta de Transilvania"

PSEUDOJURNAL PE UN ITINERARIU DE CÎRCOTIT (II)

30 aprilie. Cu imaginile Parisului îndrăgostit de noi și noi de el în suflet, prindem viteză pe autostradă spre Laval. E de admirat cum au știut exploatatorii ăștia capitaliști să construiască șosele bune și rapide! Trec pe lîngă noi toate mărcile din lume, Citroen, Peugeot, Renault, Mercedes, Volkswagen, Opel, BMW, Audi, Fiat, Alfa Romeo, Ferarri, Mazda, Volvo, Ford, Chevrolet, Toyota, Honda, Skoda, Seat, Jeep-uri, poate și VIP-uri... Unele ca avionu', cu peste două sute de km. la oră. Ca să avem ce compara. Nu prea vedem Dacii, nici 1100, nici 1300, nici Supernove, toate Euro 3 și Euro 4. Dovadă că Occidentul nu-și poate permite să achiziționeze încă vestitele și celebrele și renumitele noastre produse autohtone. Pentru că la ei nici un cap pătrat luminat n-a inventat obligația Euro 3, pentru autostrăzile noastre sublime, dar care lipsesc cu desăvîrșire. Că și avem ce compara la nivel de infrastructură...

Pe cînd noi ne jucam de-a agricultura și construam colhozuri, fabrici și îngrămădeli de blocuri în stil hei-rupist pentru ziua cea de ieri, imperialiștii (cășa ne îndoctrinau educativ cu drag să-i numim) se gîndeau la viitor, cum să dezvolte transportul rutier, turismul, comunicațiile, învățămîntul. Cînd o să ne învățăm minte? Că încă se tot minte?

În Laval ne-au așteptat doamnele de la asociația "Les enfants de Brasov". Asociație constituită special pentru a lega punți sufletești între oameni de acolo și copii de aici. Doamnele fac parte în egală măsură și din asociația "Ladie's Circle", care are filiale și la noi.

Cazare două nopți. Primul spectacol dat pe meleagurile franceze. Juniorii noștri au încîntat prin spontaneitatea cu care au bavardat în limba lui Moliere, prin naturalețea și farmecul dansurilor noastre populare. În rest, a la promenade en ville. O și tînără și frumușică franțuzoaică și studentă la istorie, ne prezintă en bref orașul. Laval are rădăcini vechi, încă din primele secole ale ceștinismului, în provincia Mayenne, la vreo 275 km. de Paris, spre vest. O cetate-castel din secolul al XII-lea, foarte bine păstrată și reconditionată, reședință de seigneur, gradul nobiliar de duce.

02. mai. Ne-om duce și noi spre alte meleaguri, Normandia, Vire, doar suntem așteptați pentru zece zile. Ca de fiecare dată, suntem primiți oficial direct la Primărie. Dovadă că nu suntem turiști rătăciți, ci mesageri ai prieteniei între două localități de

atîția ani buni. Undeva, la intrarea în oraș, pe o eșarfă scrie românește "Bine ați venit!". Ne saltă inima de bucurie. Desigur e un mod al lor de organizare, foarte bine gîndit diplomatic și atent la detaliu. Iar chiotele din piepturile săcelenilor din autocar arată că urarea și-a atins scopul.

Scopul nostru aici, în Vire, este de a pregăti terenul, cum se spune, de a face încălzirea înaintea importanței înfîlniri între reprezentanții oficiali ai celor două comunități, d-l Gheorghită Mutu Petre și Jean Yves Cousin. După nouă ani de prietenie aprofundată, încercată și cimentată de trecerea timpului, anul 2002 este hotărîtor pentru înfrățirea celor două comunități.

7 mai. Spectacol cultural-teatral oferit de trupa "Catharsis" a Liceului Electroprecizia în modernul amfiteatrul Liceului Marie Curie. Participare la vîrf, primarii celor două localități, precum și consilieri municipali din Vire și Săcele. După spectacol, deplasare pe jos pînă la sala festivă unde s-au semnat oficial actele de înfrățire între cele două orașe. Tinerii noștri săceleni, îmbrăcați în frumoasele noastre costume populare, fac impresie deosebită, fotogenici, supli și arătoși. Apar în ziarele franțuzești la loc de cinste. Mediatizarea e deosebită.

Ca să avem ce compara. Că la noi ziariștii se reped să dea de știre numai dacă e vorba de grevă ca politică manevră, de bătaie cu sînge în baie cînd tataie o ia la viol pe mamaie.

10 mai. Plecăm mulțumiți și împliniți sufletește că eforturile noastre de atîția ani de prietenie s-au fost încununate de succes. Două zile în Belgia, două nopți în Bruxelles. Prima oprire este undeva pe lîngă gară, pentru că șoferii greșesc drumul, doar sunt de-a noștri, experimentați în laude și vorbărie să fie. Cartierul e extrem de dubios. Nu ieșim bine din autocar să ne dezmorțim și aerisim, că pîlcuri-pîlcuri de negrotei se preumblă vrei-nu vrei. Apar și propunerি decente de coca fără cola. E o nouitate care ne șochează, nu ni s-a mai întîmplat prin civilizația occidentală. Nu e ca Parisul. Bruxelles la prima impresie ne lasă un gust amar. Ne e dor de fețele deschise ale oamenilor de pe la noi, de pe-acasă, de pe la țară, acolo unde s-a născut veșnicia. Nu, această față a Occidentului nu atrage pe nimeni. Numai de n-am importa-o prea repede și noi, că cele reale tare se mai lipesc. Și nu ne lipesc. Ca să nu avem ce compara.

Norocul nostru că plecăm repede spre alt

continuare în pag. următoare

(continuare)

PSEUDOJURNAL PE UN ITINERARIU DE CÎRCOTIT (II)

cartier, în căutarea unui hotel Formula 1, cele mai ieftine ca în România.

Ne schimbăm rapid impresia cînd ne întîlnim cu ai noștri. Mai întîi cei tineri săceleni stabiliți în Belgia, Suzana Medianu și Marius Dragu. Deosebiți și simpatici. Marius Dragu făcuse parte din prima trupă de teatru a liceului nostru și a fost în Franța cu noi, cei de atunci prin 1994 (pe vremea aceea "Vox Thaliae" coordonată de Adrian Golea Man). Depănată amintiri de suflet. Suzana, sufletistă, ne întreabă de toți cei cunoscuți de acasă, ea însăși lucrase în învățămînt.

Într-o seară, cîțiva dascăli, avem plăcuta onoare de a fi invitați în casa unui alt săcelian stabilit de mai mult timp aici. Familia dr. Aurel Pană. Din Satulung. D-l doctor ne-a prezentat cabinetul domniei sale, pe scări interioare, cu agilitatea unui adolescent. Deși este octogenar. Și vorbește limba română cu un simț nobiliar nealterat de trecerea timpului pe meleaguri îndepărтate. Alți frați de-a noștri doar după un-doi ani de străinătate și stîlcesc limba maternă, ca să nu mai vorbim de politrucii din țară ce batjocoresc graiul strămoșilor noștri. Ca să avem ce compara. D-na Lucette Pană ne-a uimit prin acuratețea limbii franceze stăpînită impecabil. Auzisem nenumărați francezi vorbind, dar niciodată cu atită distincție. Se cunoștea că fusese dascăl de limba franceză. Oameni deosebiți. Deosebiți. Invitați la cină într-un superb apartament de pe balconul căruia se putea admira o bună parte din Bruxelles, ce descoperim cu deosebită satisfacție? D-l doctor avea la loc de cînste revista "Plăiuri săcelenie", ediția nouă! O citește ori de cîte ori are ocazia unui nou număr încîntat să mai simtă pulsul vieții de acasă. Pentru că rădăcinile nu se uită. Nici nu se usucă. Amintirile sunt un arbore totom.

A fost una din serile cele mai plăcute din tot sejurul. Ospitalitatea sinceră a mocanilor săceleni, activă la domnul doctor, îngemănată cu calitățile de amfitrioană ale distinsei doamne Lucette ne-au făcut să ne simțim ca acasă. Toată frumusețea din Bruxelles aici am simtit-o condensată.

În cursul unei zile, vizităm localitatea Bruges. Dintre toate orașele din Țările de Jos, Bruges este singurul care și-a păstrat străvechea identitate cu iz medieval. Majoritatea clădirilor din centrul vechi datează din perioada sec. XV - XVIII. O rețea de mici canale navigabile pentru bărcile cu motor înțesate de turiști îi dau o notă particulară. Dar ceea cea mi-a plăcut

în mod deosebit a fost Piața Centrală cu "La Tour des Halles" aşa zisul "le Beffroi". Construit în secolul al XIII-lea, înalt de 83 de metri, turnul simbolizează dorința de libertate a locuitorilor urbei. Urcînd cele 366 de trepte, o imensă panoramă de o frumusețe tulburătoare se deschide asupra orașului. La ora 13 (am rămas special) am fost uimiți de uluitoarea mașinărie formată din 57 de clopote, de la 15 la 5000 de kg. care cîntă o melodie fascinantă, mai curînd de sorginte celestă decît terestră. Sunetele erau atît de armonioase, încît, deși numai la câțiva zeci de centimetri sau metri de ureche, rezonanța produsă în ființă semăna cu un magnetism hipnotic. Urechile nu țiuiau ca la muzica hard, ci rezonau extrem de plăcut cu tonalitățile metalice pe cele mai diverse frecvențe. Extraordinar, o adeverărată inginerie!

12 mai. Pentru alte două zile și două nopți din nou la drum spre Olanda. Care de fapt e foarte aproape. După nici două ore de autostradă, poliția de frontieră, pe motocicletă, ne face semn ferm să tragem pe dreapta. Cînd descalecă bidiviu sutelor de cai putere și scoate casca, descoperim amuzați (!) că este o tanti olandeză blondă, dar nu mai puțin fermă. Control de rutină într-o parcare. După cinci minute, ni se urează drum bun și vacanță plăcută în continuare. Ce ți-e și spațiul ăsta Schengen, dom'le! Nu au granițe, mai mult stai la un semafor în România decît la un eventual control vamal în Occident. Trece dintr-o țară în alta, cum se petrec la noi județele. Și nimeni nu se teme de pierderea identității naționale, a limbii, a tradițiilor sau a șomerilor. Unde sunt cozile de autocare? Unde sunt privilegiații care nu stau la coadă? Unde e sfânta șpagă strecurată între foile pașaportului ca să nu te controleze ore în sir? Numai în Europa de Est ne punem frînă singuri, să nu ne pierdem proastele obiceiuri. Eventual. Ca să avem ce compara.

Amsterdamul este superb, ca o Veneție a nordului. Situat la numai 500 km. de Paris, are aproximativ 700.000 de locuitori. Am vrea să vizităm Rijksmuseum (cu capodoperele picturii olandeze), Muzeul Rembrandt, Van Gogh, dar nu ne prea ține buzunarul. Ne hotărîm la o plimbare cu vaporașul pe canalele neașteptat de curate, după negocierea de rigoare a prețului. Ulterior, plimbarea pe jos ne familiarizează cu forfota bicicletelor. Credem că e o plăcere națională, o invazie uluitoare de vehicule pe două roți. Au și piste rezervate, desigur. Să te tot

continuare în pag. următoare

(continuare)

PSEUDOJURNAL PE UN ITINERARIU DE CÎRCOTIT (II)

preumbli fișind pe asfaltul ca-n palmă. Gropi nu. Astea au fost exportate undeva prin Europa cea de pe la noi. Nimerim pe o străduță ceva mai mică decât Republicii din Brașov. Grăbim pasul. Nu rușinați de vitrinele încărcate ale sex-shop-urilor din metru-n metru (și aici dețin un record, fără îndoială), ci ca să nu-i deranjăm pe cei ce-și fac veacul în vreun colțisor și-și luau prinzul prizind niscaiva prafuri, probabil făină de bucătărie. Pe unul mai slab de inimă l-am văzut făcindu-și o injecție în braț, posibil vaccin anticoncepțional. Cîte unul ne aruncă cîte o ocheadă și cîte o întrebare. E dreptul lor, căci sunt toți negri. Dar noi nu suntem rasiști și nu ne deranjează. Nici noi pe ei. Răsuflăm totuși ușurați cînd constatăm că n-a dispărut nici unul din grup în acest triunghi al Gomorei și Sodomei. Tot la noi acasă e mai bine. Că avem ce compara.

15 mai. Traversăm în viteză Germania, dinspre Koln spre Passau numai pe autostradă, fără să atingem nici o altă localitate. E lucru mare cu autobenzile astea, Occidentul ar sucomba rapid fără ele, nimic nu poate prelua fluxul enorm al circulației rutiere.

16 mai. Austria la întoarcere. Cîteva ore în Viena, capitala unui prosper imperiu odinioară. Palatul Mariei Tereza (astăzi Muzeul de Arte Frumoase), Hofburg-ul, adică reședința împăraților austrieci, Universitatea vieneză pe unde a studiat și Eminescu printre mulți alți celebri români, Castelul Schonbrunn, cu un parc imens ce depășește de patru ori statul Vatican, catedrala Sfântul Ștefan (Stephansdom), celebră Operă vieneză, (ai căror arhitecți-constructori au murit înainte de inaugurare, Van der Nul s-a sinucis, iar Siccardsburg n-a rezistat unei crize cardiace, deoarece capodopera lor a fost aspru criticată în epocă). Sutele de calești somptuoase, unele model imperial, plimbă turiștii cu posibilități. Posibilitățile noastre sunt mai reduse, nu ne permitem salariul pe o lună de zile pentru o oră cu trăsura. E mult mai scump decât un Cadillac taxi. Locurile se simt încărcate de istorie și legendă. Poate e necesar o lună de zile, zi de zi, ca să le poți pătrunde. Paradisul e printre noi. Dar trebuie să ai susțin să simți reprezentările frumosului, dincolo de efemeritatea unui om,oricât de împărat ar fi fost el. Aici nu avem ce compara.

Dacă tot nu ne-am plimbat cu trăsura, înseamnă că am economisit niscaiva bănuți. Ne permitem, aşadar o ultimă croazieră cu vaporul pe

Dunăre, preț de vreo oră și ceva, în aval. E soare, cald și bine. Dacă ar fi după noi, am merge pînă la Tulcea, dar e un cap de linie unde vrem, nu vrem, ne aruncă peste bord. Elegant.

O utimă pauză la celebra mănăstire Melk, de pe malul Dunării. De o vechime considerabilă, rădăcinile-i coboară pînă pe vremea regelui Charlesmagne, secolul al IX-lea. Mănăstirea bulversează prin arta barocă, de o opulență covîrșitoare. Dacă majoritatea catedralelor occidentale uimesc prin arta dantelăriei gotice, Melk-ul e o minune a barocului din secolele trecute. Puternic centru cultural, cu o bibliotecă ce numără peste 100.000 de volume, a fost sursă de inspirație pentru, nu mai puțin celebrul roman al lui Umberto Eco, "Numele trandafirului". Bineînțeles fără legătură cu simbolul socialismului nostru drag și scump. Că nici aici nu avem ce compara. Ei au avut norocul unui imperiu acaparator, noi plăcerea de a ne lupta cu turci ca să n-ajungă la Budapesta ori Viena. Că mai bine-i lăsăm să treacă. Poate aveam astăzi ce să comparăm.

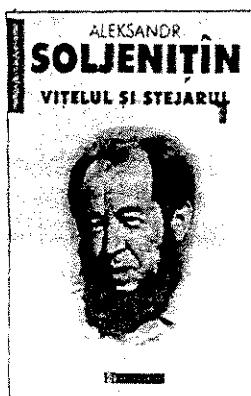
Deocamdată ne întoarcem acolo unde ne este locul, cu toate ajunsurile și neajunsurile zilei și a timpurilor. Vorba poetului, "fie pîinea cît de rea / tot mai bună mi se pare cînd o știu în țara mea". Și adevărul e că pîine bună, de casă, ca la noi, nu e în toată Europa. Cît e ea de civilizată. Nu se compara.

După trei săptămîni de periplu european, comparînd și cumpărînd, ne-am reîntors cu bagajele pline de cadouri, cu amintiri pentru o lungă perioadă de timp, dar mai ales cu drag și dor de meleagurile săcelene.

Prof. Nicolae Munteanu

LA PAS PRIN LIBRĂRII

Noutăți editoriale semnalate de Horia Bârsan

1. "VITELUL ȘI STEJARUL. Însemnări din viața literară" de Aleksandr Soljenitîn, editura Humanitas, 2002

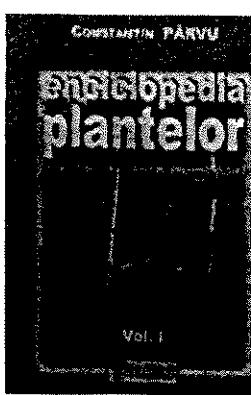
Scăpat cu viață de pe front și din lagărele de concentrare sovietice, învingător în lupta cu cancerul, de care s-a vindecat miraculos, Soljenitîn este conștiință și memoria poporului său și, incontestabil, cel mai mare scriitor rus din a doua jumătate a secolului XX. Memoriile lui, cu titlul inspirat dintr-un proverb rusesc acoperă perioada dintre 1962, anul bătăliei pentru publicarea primei sale nuvele și anul 1974, când laureatul Nobel din 1970 este arestat, acuzat de trădare și expulzat. De fapt, aceste memorii consemnează dobândirea treptată a conștiinței că orice tentativă de reformare a sistemului sovietic e sortită eșecului, iar scriitorul își asumă cu un curaj unic misiunea de a dezvăluia adevărul lumii întregi. Volumul I are ca ax relația scriitorului, încă un necunoscut, cu directorul revistei literare "Novîi mir", care obține de la Hrușciov, personal, acordul de a publica nuvela "Ivan Denisovici". Nuvela, având ca subiect lagărele staliniste, are un ecou uriaș, iar autorul ei își poate consacra timpul serierii altor două lucrări memorabile: "Primul cerc" și "Pavilionul canceroșilor", a căror apariție este blocată însă de noul aparat de cenzură. Soljenitîn se simte dator față de mii de deținuți politici care îi scriu despre grozăviile trăite în lagărele comuniste, iar acestea iau forma celei mai explozive cărți, "Arhipelagul Gulag". Șapirografe, dactilografe, pe microfilm se lansează în întreg URSS și în lumea largă, contribuind hotărâtor la schimbarea mentalității Occidentului.

"Vitelul și stejarul" este o uimitoare relatare a modului în care un om ce și-a învins frica și îndrăznește să fie liber, într-o lume de sclavi, poate schimba cursul istoriei.

2. "TROIKA AMINTIRILOR. Sub patru regi" de Gh. Jurgea-Negrilești, ed. Cartea Românească, 2002

Un boier născut în 1904, care a fost, până în 1944, un familiar al cercurilor aristocratice românești, autorul s-a bucurat de prietenia multor personalități, a trăit evenimentele istorice din prima jumătate a secolului XX în miezul lor, ca martor sau din culise, a reținut cu memorie de bun prozator scene, dialoguri, detalii care conservă atmosfera epocii. Volumul se încheie la 23 august 1944, dată după care autorul n-a mai scris nimic deoarece orgoliul l-a opri pe memorialist să consemneze situațiile dramatice îndurate sub regimul comunist. Aspectele rememorate de autor în lucrarea sa sunt evocate prin anecdotă dialogate, îndoșite de detalii spumoase referitoare la modă, rafinamente gastronomice, obiceiuri, atmosferă, decor. Naratorul a cunoscut o mulțime de personalități: politicieni care au jucat roluri de seamă în epocă, scriitori, aristocrați români și străini. Un personaj fermecător al cărții este și Bucureștiul interbelic, din mahalale și până pe Calea Victoriei și de la Jockey Club la Hanul cu Tei, insistându-se asupra aspectului urbanistic și asupra peisajului uman al unei capitale civilizate, cu oameni sociabili, cu gust de tacla și de bârfă.

3. "ENCICLOPEDIA PLANTELOR", vol. 1 de Constantin Pârvu, editura Tehnică, 2002

Exemplaritatea lucrării rezidă în faptul că autorul privește lumea plantelor nu doar ca pe un material de studiu, ci ca pe o ființă vie care, aidoma ființei umane, emană iubire, are un spectru astral, o aură. Altfel spus, plantele par a înmagazina în astralul lor haruri divine alinătoare, magice, nutritive, purificatoare. Prin urmare, lucrarea depășește registrul botanic și sugerează proiecții ale vegetalului în sfera spiritului cosmic, abordează subiecte legate de credințe religioase, legende sau obiceiuri asociate unor plante.

SĂRBĂTORI ORTODOXE ÎN ICONOGRAFIA CREȘTINĂ

Trăim în luna septembrie cea dintâi mare sărbătoare din cununa sărbătorilor ortodoxe: **Nașterea Maicii Domnului**, prăznuită la 8 septembrie.

Se cuvine să ne aplecăm cu dăruire și evlavie spre sfințenia cea mai înaltă, cunoscută și cinstită în Biserică – sfințenia Maicii Domnului.

Din Tradiția Bisericii știm că părinții Maicii Domnului erau Drepții Ioachim și Ana, pomeniți în luna septembrie, în 9 zile, drepti înaintea lui Dumnezeu a căror însotire s-a ținut, prin dumnezeiască voință, întru nerodire de prunci. Deci, petrecură ei întru însotire, neavând fii, cincizeci de ani și încă nu deznađăduiau, aducându-și aminte de sfântul patriarch Avraam și soția lui, cinstita Sara, care, la bătrânețe, a născut fiu pe Isaac, după făgăduință. Dar, la această vrednicie nu au ajuns, până ce nu au rugat pe Dumnezeu, în amărăciunea sufletului lor, cu mult post și rugăciune.

Sfântul și dreptul Ioachim a fost din seminția lui Iuda, trăgându-și neamul din casa lui David împăratul, iar Sfânta Ana din seminția lui Levi, din neamul lui Aaron.

Maica Domnului a fost rodul rugăciunilor și frângerilor inimii părinților ei, un rod al îndurării lui Dumnezeu, un copil dorit, cerut și dobândit prin rugăciune. Un copil cu o chemare dumnezeiască pe umeri: chemarea de a fi mama care a dat trup de om lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Icoana bizantină reprodusă, respectă trăsăturile stilistice ale "Școlii cretane" cu o detaliere narativă pe trei registre orizontale, demonstrând academismul școlii athonite din secolul XVI.

Chipurile Sfinților Părinți, de o frumusețe convențională, indicându-li-se vârsta, expresivitatea veșmintelor bizantine, încununate de culorile supuse raționamentului, susținând în eter pe Sfânta Fecioară a cărei siluetă se decupează în culori clare pe fondul luminos, aducând fluiditatea tematicii. În registrul inferior este detailată narativ genealogia Fecioarei, arbore stilizat, crescând din trupul lui Avraam și ridicând spre cer, spre puritate și spre aurul luminii curătenia Sfintei Fecioare.

Personajele au gesturi largi, demonstrative, de o gravitate solemnă. Paleta este formată din roșu – potolit, albastru fără stidențe, brunul și violetul eleganței și venerației, reliefate pe galbenul auriu al fondului.

M-am încumetat cu smerenie, eu Suzana – Ana Metea, să zugrăvesc icoane dragi sufletului nostru spre aducere aminte a fericitelor sărbători ortodoxe românești.

**Prof. Suzana-Ana Metea
pictor iconograf săcelean**

“ARTA ÎNFRĂȚIRII”

În ultimile luni, mass-media a difuzat numeroase știri referitoare la înfrățirea municipiului nostru cu orașul normand VIRE. Veți spune că este sarcina presei, a radioului și televiziunii să ne informeze prompt și corect, cu tot ceea ce se întâmplă în comunitățile noastre locale. Și revista noastră locală a relatat în mai multe numere despre evoluția acestei înfrățiri:

Nu intenționez să vă încerc răbdare relativându-vă cum ne-am împrietenit noi cu francezii, cum ne-am făcut vizit reciprocă timp de aproape zece ani și cum am reușit să topim în curențu încrederii și admirăției reciproce multel resentimente care ne animau pe toți.

M-am gândit că ar fi interesant să vă prezint, pe scurt, ceea ce francez numesc “L'art du jumelage” (Art înfrățirii). Unii concetăteni din orașul nostru se întrebă: “ce nevoie avem noi de o asemenea înfrățire?”, “la ce ne folosește nouă o asemenea înfrățire?”.

Vă rog să-mi permiteți să nu vă răspund direct la aceste întrebări. Sper că din ceea ce urmează să puteți să vă răspundeți singuri.

Ca orice țară cu o lungă tradiție democratică, Franța a reușit să reglementeze funcționarea ansamblului social, economic și cultural prin legi organice și regulamente clare și cuprinzătoare. Legile franceze care fac referire la înfrățire sunt: Legea din 6 februarie 1992 și Legea nr. 92-645 din 13 iulie 1992. Iată câteva din prevederile acestor legi:

1. Definirea conținutului înfrățirii: “înfrățirea este un angajament a doi sau mai mulți parteneri care sunt obligați să-și fixeze obiectivele și prioritățile de cooperare pentru mai mulți ani”.

2. Realizarea primelor contacte: “Una dintre cele două comune trebuie să invite o delegație restrânsă (de la 3 la 6 persoane) din comuna parteneră. Vor fi parte din această delegație Primarul, Vice-primarul, Președintele comitetului de înfrățire și una, două persoane ale lumii associative din comună” (În Franță, în mod oficial, orice oraș este numit **comună**). De pe acum partenerii sunt îndemnați să discute modul cum vor organiza înfrățirea și să-și fixeze câteva obiective de perspectivă.

3. Conținutul celui de-al doilea contact: Cu ocazia acestei vizite cele două delegații vor fixa calendarul acțiunilor viitoare: întâlnirea dintre asociațiile (sportive, culturale) care vor mobiliza cetățenii în vederea înfrățirii; programul ceremoniile oficiale din fiecare localitate, textele Jurământelor de înfrățire, compoziția delegațiilor, organizarea primelor schimburi de tineri.”

4. Organizarea ceremoniilor: “Ceremoniile vor avea loc succesiv în fiecare dintre cele două comune. Se vor alege date care permit organizarea unei manifestări populare la care va putea lua parte cel mai mare număr de locuitori.”

5. Protocolul ceremoniei oficiale: “Desfășurarea clasică este următoarea:

- primirea delegațiilor la Primărie și predarea simbolică a cheilor orașului
- defilarea delegațiilor până la locul

ceremoniei

- ridicarea drapelilor celor două țări și intonarea imnurilor naționale și europene.

Acest protocol are un caracter orientativ și trebuie adaptat împrejurărilor concrete, tradițiilor locale și regulilor de protocol ale fiecărei țări”

6. Jurământul înfrățirii: “Acesta va fi redactat în fiecare din cele două limbi și va trebui să exprime voința comună a celor două comune. El este baza juridică care va permite comunelor să finanțeze activitățile specifice înfrățirii..

După semnarea celor două Jurăminte, înfrățirea abia începe. Ceremoniile oficiale nu sunt decât o mică parte din activitatea ce va urma.”

Iată, stimați cititori, câteva din regulile pe care le-a avut de respectat și comunitatea noastră, pentru a se putea înfrăți cu orașul Vire. Personal sunt bucuros să că comunic că municipiul nostru a făcut față cu brio acestor încercări, fapt atestat sincer de către prietenii noștri francezi. Îmi permit, de asemenea, să vă aduc la cunoștință și textul original al Jurământului de înfrățire, text care a fost acceptat de către aleșii ambelor orașe.

continuare

“ARTA ÎNFRĂȚIRII”**Carta de înfrățire între****Vire (Franța) și Săcele (România)****În primărie, marți șapte mai două mii doi.****Noi****Jean – Yves Cousin, Consilier General, Primar al orașului Vire,****Și****Gheorghita – Petre Mutu, Primar al orașului Săcele****desemnați liber de către voturile concetătenilor noștri, convinși că răspundem aspirațiilor profunde și nevoilor reale ale locuitorilor noștri, considerăm:**

- * că lumea trebuie să se extindă într-un spirit frătesc,
- * că această lume nu va fi cu adevărat umană decât atunci când oamenii vor trăi în orașe libere.

În această zi, ne luăm angajamentul solemn:

- * să ne menținem legăturile permanente între municipalitățile noastre
- * să favorizăm în toate domeniile schimbările între locuitorii lor, în continuarea relațiilor de prietenie născute acum nouă ani.
- * să dezvoltăm, printr-o mai bună înțelegere reciprocă, sentimentul viu al fraternității europene.
- * să ne unim eforturile pentru a ajuta, pe măsura deplinată a mijloacelor noastre, la succesul acestei necesare inițiative de prietenie, de pace și prosperitate: unitatea europeană.

Jean-Yves Cousin**Gheorghita Petre Mutu**

Sunt convins ca nici una din posibilele explicații pe care le-aș fi putut aduce ca argument pentru înfrățirea orașului Săcele cu Vire, nu ar fi fost atât de completă ca textul conceput și aprobat de comun acord de către reprezentanții celor două comunități.

Nu pot să închei acest modest articol decât cu urarea “Viața lungă prieteniei dintre cetățenii orașelor noastre!”

Prof. Dorel Cerbu**ELECTROPRECIZIA S.A.- O FIRMĂ DE TOP**

Camera de Comerț și Industrie Brașov a premiat în data de 18 iulie 2002 cele mai performante societăți comerciale brașovene în Topul Județean al Firmelor. Au fost luate în discuție societățile cu cele mai mari cifre de afaceri și cu cele mai bune performanțe economice obținute anul trecut.

Este o mândrie pentru toți săcelenii faptul că “ELECTROPRECIZIA S.A.”, unitatea etalon a municipiului nostru, a fost nominalizată printre ocupantele locului I, obținând următoarele distincții:

1. Diploma pentru locul I la categoria întreprinderilor foarte mari în ramura “Construcții de mașinii, utilaje, echipamente, mijloace de transport”.
2. Diploma de onoare pentru situaarea timp de 5 ani consecutiv pe locul I în Topul Județean al firmelor.
3. Diplomă pentru rezultate deosebite la export.

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE BRAȘOV

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE BRAȘOV

DIPLOMĂ

ELECTROPRECIZIA S.A. SĂCELE

CLASATĂ PE LOCUL I ÎN

TOPUL JUDEȚEAN AL FIRMELOR 2001

SOCIETATEA COMERCIALĂ

INTERPRECISSA SA SĂCELE

Diplomă de Onoare

SOCIETATEA COMERCIALĂ

ELECTROPRECIZIA SA SÄCHEL

CLASATĂ PE LOCUL I ÎN

TOPUL JUDEȚEAN AL FIRMELOR

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE BRAȘOV

Diplomă

SOCIETATEA COMERCIALĂ

ELECTROPRECIZIA SA SÄCHEL

PENTRU REZULTATE DEOSEBITE LA EXPORT

TOPUL JUDEȚEAN AL FIRMELOR 2001

Redacția P.S.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SĂCELE

În prima jumătate a mandatului obținut în anul 2000, Consiliul Local și conducerea Primăriei Săcele au reușit rezolvarea multor probleme care se impuneau pentru dezvoltarea municipiului nostru ca zonă industrială și economică. S-a reușit, în primul rând, atragerea unor investitori străini prin creearea de noi locuri de muncă. Este relevantă activitatea unei firme franceze care a creat în domeniul tricotajelor și lenjeriei intime peste 180 locuri de muncă, urmând ca numărul acestora să ajungă în viitorul apropiat la 500. Unele societăți mici și mijlocii au mai atras în sectorul lor de activitate peste 100 de salariați, ceea ce nu este de neglijat. În perioada imediat următoare, va fi dat în folosință complexul agroturistic "Hanul Mureșenilor", care va absorbi peste 80 de salariați și există preocupări serioase pentru dezvoltarea turismului, în speciale Valea Gârcinului, unde s-ar putea construi un complex turistic, apelându-se la o variantă de acces prin Valea Cernatului pentru a ocoli cartierul de romi din zonă.

În prezent este în derulare un program de construcție de locuințe prin ANL, care cuprinde realizarea a 96 apartamente și garsoniere în cartierul Ștefan cel Mare, acestea urmând să fie finalizate până la sfârșitul anului.

Îmbunătățirea și modernizarea sistemului de canalizare și a drumurilor a constituit o preocupare permanentă. S-au modernizat canalele de pe străzile Canalului, George Coșbuc și Libertății, vor continua lucrările de canalizare a tronsonului F-Baciu (cca. 40 miliarde lei), s-au realizat reparații la drumurile publice, pietruire și betonări, se află în fază avansată lucrările de modernizare a celor două piețe agro-alimentare, și a îmbunătățit iluminatul public, în condițiile în care costurile la energia electrică implică sume considerabile, de sute de milioane de lei.

Primăria a urmărit asigurarea de condiții deosebite de învățătură în cele 17 unități școlare gestionate. Astfel, s-au realizat lucrări de dotare și igienizare de 72 milioane de lei la Șc. Gen. Nr. 1, de 25 milioane lei la Școala Generală nr. 2, s-au cheltuit 83 mil. lei pentru reparații sobe și acoperiș la Școala Gen. Nr. 3, 450 milioane lei pentru renovare zidărie și acoperiș și zugrăveli interioare și exterioare la Șc. Gen nr. 4. Au fost necesare 25 milioane de lei pentru lucrările de placat trepte la Liceul Construcții, s-au alocat 15 mil. lei pentru reparații la Liceul Zajzoni.

În vederea atragerii de resurse financiare s-au depus documentații pentru programele RICOP și SAPARD și s-a obținut aprobarea finanțării pentru realizarea colectorului canalizării sectorului F, a cărui investiție ajunge la 300.000 de euro, precum și programul suplimentar de aducțione a gazelor naturale la Brădet, în valoare de 22.000 euro.

Hotărâri ale consiliului Local

1. Hotărâre privind aprobarea documentației pentru efectuarea stemei municipiului Săcele.
2. Hotărâre privind actualizarea nivelului chiriilor spațiilor locative cu altă destinație decât cea de locuință, din fondul locativ de stat.
3. Hotărâre privind aprobarea suplimentării bugetului local pe 2002.
4. Hotărâre privind transmiterea în folosință către Compania Națională de Investiții a terenului situat în cartierul Ștefan cel Mare pentru construirea unei săli de sport, tip A.
5. Hotărâre privind acordarea titlului de cetățean de onoare al municipiului Săcele unor personalități din domeniul științei și culturii românești.

PRIMĂRIA SĂCELE, LA ÎNALTIME !

SCRISOARE DESCHISĂ

Către Primăria Municipiului SĂCELE, Jud. Brașov

Domnule Primar Petre Gheorghita-Mutu,

Participanții la lucrările celei de a 98-a Adunări Generale a Asociațiunii Transilvane pentru Literatură Română și Cultura Poporului Român-ASTRA- cu sediul la Sibiu, vă aduc cele mi calde mulțumiri și onoruri pentru modul magistral cum ați reușit să organizați festivitățile ocazionate de vizita delegației noastre la Săcele, în ziua de 21 septembrie 2002.

Vă spunem drept că rar ne-a fost dat să asistăm la o asemenea impunătoare și ireproșabilă desfășurare de forțe ale unei comunități locale în sprijinul total osérăt identității culturale și spirituale românești. Vă felicităm pe dumneavoastră și vă rugăm să transmități sincera noastră gratitudine P.C. preoți, profesorilor și elevilor de la cele două licee, domnilor consilieri ai Primăriei, tuturor celor ce ne-au înconjurat cu atâtă căldură, dar mai ales domnilor: Academician Alexandru Surdu, Ing. Constantin Zavarache, Ing. Claudiu Roșculeț, Jurist Liviu Pandele, doamnei Dr. Ligia Fulga și domnilor profesori Liviu Dărjan și Petru Istrate care n-au pus numai umărul la reușita acestei impunătoare manifestări patriotice dar mai ales marele și alesul lor suflet românesc.

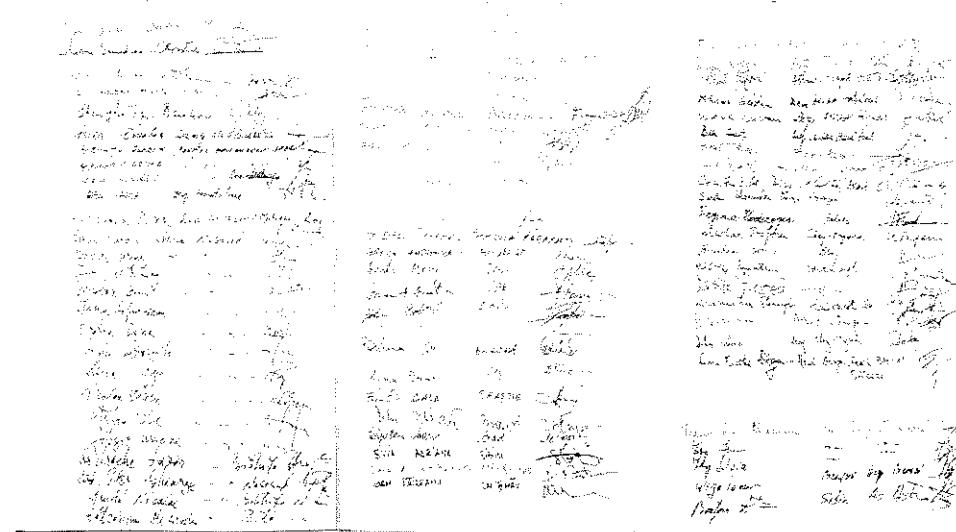
Ne-a plăcut cu totul deosebit excepționala prestație a membrilor Ansamblului "ASTRA" condus de domnul Gheorghe Debu.

Am citit undeva că el este mândria săcelenilor. Vă asigurăm că de ieri, 21.09. a.c este fala României și-l rugăm pe Bunul Dumnezeu să-i dea tărie și să-i mențină vigoarea cu care ne-a vrăjit și ne-a făcut să nu-l uităm curând.

Pe toți săcelenii, care ne-au oferit acea zi de sărbătoare a comunității, îi îmbrățișăm dorindu-le sănătate și succese remarcabile, deoarece am observat că au rezerve inepuizabile.

Încă o dată vă mulțumim și vă acordăm nota 10 (zece) cu felicitări!

Semnează Prof. Univ. dr. mat. Dumitru Acu, președintele ASTREI și cei 75 de participanți la Adunarea Generală din 21.09.2002:

N.R.: Textele publicate la rubrica "OPINII" conțin părerile semnatariilor și nu angajează atitudinea redacției față de temele propuse sau opinile autorilor

SĂCELENI, OARE NE-AM FĂCUT DATORIA?

Trăim vremurile aspre ale unei tranziții fără sfârșit, obositore, care ne-a stors multora dintre noi ultimele urme de entuziasm, de încredere și de dragoste față de valorile perene ale umanității. Mulți s-au obișnuit să privească nepăsători, fără a fi deloc impresionați, la tot ce se petrece în jurul lor. Vedem, auzim, ne revoltăm sau compătimim, dar rămânem simpli spectatori. Nici măcar nu ne entuziasmăm. Cel puțin, spectatorii aplaudă sau flueră. Nu facem nici măcar asta. Privim cu ochi măriți, de copii naivi, la cele ce ne încongoară și rareori, mai mult pe la colțuri sau între patru ochi, reușim să ne exprimăm o opinie, să luăm o atitudine față de ceea ce nu ne place la realitatea din jur.

Ne lăudăm, noi săcelenii, cu datinile și moștenirea lăsate de strămoșii noștri, cu realizările deosebite și faima națională a unora dintre iluștrii noștri înaintași. O facem cu mândrie și pe bună dreptate. Ne saltă inimile de bucurie când știm că pe aceste meleaguri s-au născut și au trăit personalități omagiate de cele mai înalte foruri de cultură din țară, că din acest pământ binecuvântat și-au tras seva creației de excepție, din diferite domenii, personalități de prestigiu ale poporului român.

Este oare de ajuns să ștergem doar, din când în când, praful de pe aceste amintiri prețioase? Oare nouă, celor de astăzi, nu ne-a mai rămas nimic de făcut pentru a păstra și a spori averea moștenită, pentru a adăuga, fiecare după posibilitățile sale, un strop de lumină la tezaurul inestimabil pe care l-am primit de la

strămoșii noștri?

Nu sunt simple întrebări retorice. Sunt argumente care să ne determine să reflectăm la faptul că și noi avem o datorie de împlinit față de evoluția materială și spirituală a acestor locuri în care ne-am născut.

Este bine cunoscut faptul că mocanii săceleni au fost întotdeauna sprijinitori de nădejde ai vieții spirituale, că întreaga lor viață, generație după generație, au rămas în conștiința celorlalți ca adevărați stâlpi ai ortodoxiei, că și-

au condus existența după preceptele moralei creștine, ale credinței moștenite din tată în fiu. Au luptat din greu, cu timpurile și vremelnicele stăpâniri ale acestor locuri, pentru păstrarea credinței în care s-au născut și au reușit, nu fără sacrificii imense, să înzestreze aceste meleaguri cu sfinte lăcașuri de închinăciune trainice, frumos împodobite și menite să înfrunte vecurile, pentru ca ei și urmașii lor să aibă unde să aducă mulțumire lui Dumnezeu pentru toate câte El, în bunătatea Lui, a vrut să le dăruiască. Mai mult, cu mărinimia caracteristică, au ajutat și pe alții să-și ridice biserici și mănăstiri convinși fiind că numai credința în Cel

Atotputernic îl poate ajuta pe om să se împlinească și să trăiască curat și demn.

Din dragoste și credință s-au ridicat, pentru veșnică dăinuire parcă, cele șapte biserici ortodoxe din Săcele, intrate, unele dintre ele, datorită vechimii, valorii arhitectonice și picturilor interioare în patrimoniul istoric – cultural național.

Este și cazul bisericii cu hramul "Sfânta Adormire" din Satulung, adevărată catedrală a Săcelelor, înzestrată cu o minunată pictură

continuare

continuare

SĂCELENI, OARE NE-AM FĂCUT DATORIA?

interioară realizată de distinsul pictor ardelean Mișu Pop, ajutat și de un pictor italian Aioldi, care, după spusele lui G. Moroianu, se pare că ar fi pictat numai chenarele. Această biserică a fost declarată monument istoric tocmai pentru frumușețea picturii pe care au admirat-o numeroși oameni de cultură străini declarând cu toții că noi săcelenii "avem în ea o comoară de artă de mare preț și cum rar se vede". Se pare că pictura lui Mișu Pop l-a inspirat și pe Keber, cel ce a realizat în 1936 frescele minunate ale bisericii noile din Turcheș.

Dar timpul a trecut și și-a lăsat patina neierătoare și asupra sfântului lăcaș. Biserica este la fel de impunătoare, au mai fost făcute unele reparații și amenajări prin grija preoților parohi și cu sprijinul credincioșilor, dar mai ales al unor sponsori binevoitori.

Cu toate acestea, punctul forte al acestui lăcaș de închinăciunea, pictura, a avut de suferit inherent de-a lungul timpului. Frescele, altădată luminoase, pline de căldura culorilor au căpătat o umbră, asemenea oglindilor aburite, și-au pierdut din forță de expresie inițială. În plus, sunt amenințate și de degradarea, pe porțiuni întinse, a peretilor pe care au fost zugrăvite.

Iată motive suficiente pentru ca noi, cei care suntem urmașii ctitorilor sfintei biserici și toți credincioșii care primesc Lumina Evangheliei între zidurile ei, să reflectăm atent și să facem ceva pentru ca această comoară artistică a Săcelelor să fie readusă la valoarea inițială.

Până nu este prea târziu, pentru că timpul lucrează în defavoarea ei și trecerea lui este placabilă. Se impune deci restaurarea, de către oameni de specialitate, a picturii lui Mișu Pop. Mâini atente și pricepute, cu dragoste față de actul artistic, pot scoate din amortire personajele biblice care astăzi ne privesc triste, de sub straturi de fum și praf. Dar pentru aceasta este nevoie de multă voință, de unirea noastră, a tuturor, pentru a putea acoperi costurile mari ale unei asemenea întreprinderi. Căi prea multe nu

sunt pentru că, în condițiile actuale, nu se poate spera prea mult în fonduri bugetare. Singura cale este voința noastră de a contribui la păstrarea acestei valori inestimabile, pe care am primit-o și la care alții de pe alte meleaguri, nici n-ar îndrăzni să spere că ar putea-o avea.

Iată de ce îndrăznesc să vă propun să ne unim eforturile, să contribuim, fiecare după posibilități, la restaurarea celor 64 de fresce ale bisericii. O familie sau mai multe familii și-ar putea alege una sau două fresce pentru care să suporte cheltuielile de restaurare și astfel efortul finanțiar s-ar împărtăși între cei care vor și pot să urmeze exemplul și dăruirea înaintașilor noștri cu care ne mândrim, dar ale căror fapte le urmăm prea puțin.

Tot cu acest prilej s-ar putea realiza și un alt vis al cătorva membri actuali ai Asociației "Izvorul." S-ar putea reconditiona cele câteva cruci vechi de două secole ale ctitorilor bisericii, cruci care acum zace scufundate pe jumătate în pământul cimitirului. Ele sunt, la rândul lor, valori inestimabile ale trecutului nostru, inscripțiile în slavonă, aproape ilizibile acum, aducând mărturie despre srămoșii noștri care au pus bazele bisericii pe care ne-au transmis-o spre păstrare și cinstire. Aceste cruci, curățate și reparate, ar putea fi montate în peretele exterior al bisericii, sporindu-i valoarea, arhitectonică și istorică, iar pentru noi aceasta ar constitui un frumos act de recunoștință față de cei care, la fiecare Sfântă Liturghie, sunt pomeniți, întru veșnică amintire, în sfântul altar.

Să căutăm deci cu toții, pe cât ne stă în putință să ne apropiem sufletele, să le înfrățim și să purcedem la această măreată lucrare pentru că, aşa cum spunea distinsul profesor Virgil Onițiu: "Nimic nu înaltă sufletul omului ca săvârșirea unei fapte bune. Cel mai mic și mai trecător bine....ne înaltă sufletește și ne ridică peste nivelul oamenilor de rând. O faptă mare de dragoste este ca soarele care încălzește pe toți deopotrivă."

Horia Bârsan

VARIATIUNI MEDITATIVE LA “LUPUL SINGURATIC”

1. În luna mai a.c. am trăit surpriza de a fi invitat la festivitatea de deschidere a localului de divertisment “Lupul Singuratic” de pe bulevardul G. Moroianu. Invocarea numelui cărturarului săcelean în invitație, mi-a condus gândurile spre rememorări legate de locul și importanța cafeneelor, hanurilor, restaurantelor, cazinourilor, chiar și al cârciumilor din trecut iar azi, de ce nu, a barurilor, poate și a altor “locuri” de întâlnire și petrecere între conviețuitori, stimulate și întreținute de licori alcoolice, fum de tutun, cafea ori alte “tării vorbite”. Însuși eminentul intelectual George Moroianu (nu Gheorghe, cum persistă cu încăpățânare, pe firmele a cel puțin două “localuri” din urbea noastră) a fost unul dintre susținătorii, animatorii și uneori prezentul în localul din Brașovul secolului al XIX –lea, numit “Casina Română”, înființat însă de prin anii 1835 – 1836 și care a dăinuit ca o frumoasă tradiție Transilvăneană până în 1946 – 1948.

2. Era-“Casina Română”- un loc aparte de divertisment și consum, un fel de “hibrid nobil” cu nume modest, derivat probabil, din pretentiousul “cazinou” întâlnit până azi în lumea vieneză, din îmbinarea fericită dintre un “local” de consum (bar, cafenea etc.), portaltoiul, cu un “altoi” constând din activități cultural-spirituale, care, prin esența lor social-patriotică, erau orientate spre cultivarea și rezolvarea unor interese ale românilor din Transilvania, aflată în acea vreme, sub opresiuni Austro-Ungare. Aici aveau loc discuții cu conținut elevat, lansări de idei-probleme, se căutau soluții, se formulau țeluri, se exprimau aspirații și proiecte cu privire la interese comunitare românești și de altă natură din domenii accentuat spirituale (culturale, moral-civice, politice, filozofice, varii arte, religie s.a.). Prin statut (“Regulamentului ....” elaborat de G. Barițiu, marele tribun român de la 1848) casina era un loc de “însotire culturală și petrecanie” susținută de bogați, nu numai cu averi materiale, cine știe cum și pe ce căi dobândite, ci de oameni bogați și spiritual, cu mult suflet pentru emanciparea românilor, dormici să se cultivate. La o cafea “fumată”, o “tărie vorbită”, uneori și cântată cu doine, cântece de dor și jale, de revoltă ori de entuziasm patriotic se învăța cultura în slujba neamului. În jurul unei partide de şah , de table, de biliard, cărți de joc etc., comesenii se informau reciproc, schimbau păreri, idei, aflau “mersul istoriei” de prin ziarele vremii, ascultau conferințe, dezbateri aprinse pe teme care “fierbeau” în mintea și sufletele românilor. Într-un asemenea climat a cunoscut I.L.

Caragiale poezile lui O. Goga și nu s-a ridicat de la masă până nu le-a devorat, pe multe din poezile ”poetului națiunii noastre” declamându-le ”amicilor” din jurul său. Se prezenta cărți, articole fulminante din presă, se lansau cântece ..... și cu deosebire se veselneau prin glume, snoave și alte subtilități spirituale care, se pare nu supărau pe cei vizuali.

3. ”Casina Română” din Brașov a fost un fel de ”instituție înainte mergătoare” a Astrei (Asociația Transilvăneană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român), servind românismul ca o puternică oază și sursă de cultură pentru cei ce o frecventau și o susțineau. Subliniem faptul că în acea vreme (sec.XIX), aici în zona Brașovului, românii bogați erau cu multă dare de mâna pentru emanciparea fraților având ca țel Unirea cu Țara. Calea cea mai sigură și tolerată de autorități, atunci, erau căile culturii. Numai așa ne putem explica Bisericile românești, adevărate monumente în zona Brașovului, cu deosebire cele din satele săcelene, prețuirea de care se bucurau aici preoțimea, intelectualii, cartea, publicațiile, casele de cetire, mișcarea artistică de amatori.

Atunci, la un astfel de local, cheful, băutura, mâncarea, jocurile sociale, dansul, cântecele erau doar ”provocarea” și cadrul de derulare pe fondul cărora se iniția, manifesta și dezvolta cultura Română, se promova de fapt emanciparea Românilor.

Am fost tentați să ”zărim” în intențiile patronului și în ”cadrul” cu decorațiunile ”Lupului Singuratic” mugurii unui local de divertisment pentru tinerii de azi mai cu seamă, asemănător prin misiunea sa cu cel al Casinei de odinioară. Acum pare-mi-se că spiritul ”Astrei” autentic trebuie să reînvie și să fie cultivat pentru nevoile de azi ale Tării.

Investițiile din cultură nu sunt risipă dacă nu se fac din ele risipă ori motive de risipă. Sponsorizările celor de azi care dețin puterea economică ar trebui orientate cu mai multă clarviziune politică spre instituții și fapte în măsură să promoveze cultura contemporană: cărți, publicații tehnice de informare, lăcașuri de cultură cât mai diversificate: librării, videotecii, cinematografe, cluburi, inclusiv locuri de divertisment unde bunul simț, moralitatea și arta să troneze.

Prof. Andronic Moldovan

“IZVORUL”.....RECE!?

Într-unul din numerele trecute ale revistei mi-a fost publicată opinia referitoare la revistă. În finalul acestui articol îmi exprimam speranța că editorii nu vor rămâne încremeniți în proiect și vor moderniza revista atât tehnic cât și în ceea ce privește conținutul. Din semnalele pe care le-am primit, articolul a avut ceva ecouri. Totuși de aceea, deși nu sunt deosebit de familiarizat cu istoricul Asociației “Izvorul”, am acceptat propunerea de a-mi face cunoscută opinia referitoare la activitatea prezentă a asociației.

Deși Săcelele este un oraș mic locuitorii săi, sau cel puțin o parte a lor, se mândresc cu statutul de municipiu. Pe lângă alte beneficii și responsabilități acest statut obligă și la o viață culturală deosebită. Alături de “ASTRA”, singura asociație românească cu un asemenea profil în Săcele este Asociația Cultural-Sportivă “Izvorul”.

De la bun început trebuie să remarc faptul că dubla preocupare este cel puțin împovorătoare pentru membrii *activi* ai asociației. Nu cred că obiectivele sale de la 1922, anul înființării, mai sunt întru totul de actualitate. Astfel, a avea preocupări atât sportive cât și culturale – ceea ce nu este deloc rău – și a iniția acțiuni serioase și de reușită în ambele domenii mi se pare cel puțin dificil. În cei trei ani de când predau la liceul Victor Jinga (fost Electroprecizia) nu am auzit, exceptând “Balul placintelor”, “Sântilia” și “Memorialul Ion Tocitu” – excelente de altfel – de existența altor manifestări de amploare desfășurate sub egida “Izvorului”. Cred că într-o vreme în care cultura nu mai are căutare, iar școala este tratată ca un rău mai mult sau mai puțin – mai degrabă mai puțin – necesar sau ca o gaură în bugetul statului, o asemenea asociație ar trebui să înceerce să atragă tineretul spre cultură. Sau, în cazul în care s-ar prefera latura sportivă, să înceerce să reînvie ceea ce se numea sportul de mase prin organizarea mai multor competiții școlare și nu numai.

Sunt conștient că pentru toate acestea, mai ales pentru acțiunile culturale, este nevoie de bani. Există două soluții. Una ar fi cea a

cotizațiilor. În fiecare număr al “Plaiurilor Săcelene”, pe copertile 3-4, sunt publicate numele membrilor cotizați și sumele cotizate. Un simplu calcul demonstrează că în trimestrul I al acestui an 363 de membri au cotizat 9.365.000 lei, în medie lunar, 8.600 lei/persoană. Cu o asemenea cotizație nici nu-i de mirare că Asociația de-abia poate edita revista. Nu cred că pentru iubitorii de cultură o cotizație de 20-25.000lei/lună ar reprezenta un efort supraomenesc, iar cei care pot și doresc să cotizeze mai mult, cum este cazul câtorva membri, ar putea face donații. Cea de-a doua soluție ar fi cea a atragerii de sponsori. Sunt convins că în rândul membrilor există și oameni de afaceri prosperi care, în numele sentimentelor ce-i leagă de comunitate și al respectului pentru cultură, ar putea fi convinși să sprijine Asociația în activitățile ei.

Pe de altă parte, însuși numele Asociației simbolizează ceea ce ar trebui să fie și să facă. Izvorul reprezintă o înnoire permanentă, ori eu mă îndoiesc că între membrii asociației s-ar afla foarte mulți tineri. Pe coperta “Plaiurilor Săcelene” se află cuvintele lui Victor Tudoran care, în 1934, dorea “să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească la ridicarea acestor plaiuri mocănești.” și astăzi sunt destui tineri săceleni dornici să se afirme, entuziaști și cu dorință de muncă. Totul este să fie atrași și lăsați să-și expună ideile.

Fără a minimaliza eforturile și realizările actuale ale “picăturilor” “Izvorului” cred că acesta nu ar trebui să se transforme într-un lac supus razelor evaporatoare ale soarelui. Asigurați “Izvorului” permanența prospetimei și atunci valorile culturale și/sau sportive ale “plaiurilor mocănești” vor dăinui.

Prof. Radu Colț

VARIANTE PENTRU DRUMETII ÎN JURUL SĂCELELOR

Mirajul muntelui, ca orice ţintă pe care îi se pare că n-o vei atinge niciodată, are două fațete: le dă putere și incredere celor curajoși, dar îi intimidează sau îi descurajează pe cei slabii sau fără condiție fizică.

Între Predeal și Brașov, masivul Piatra Mare ar fi un traseu mediu, accesibil pentru o categorie mai largă de turiști. Deși nu se numără printre culmile cele mai înalte din Carpați (alitudinea maximă este de 1843 m), Piatra Mare domină, de la cei peste 1200 m, depresiunea Brașovului sau, de la 700 m, platforma Predeal. Se poate pleca din Săcele (650-700 m) de unde încep numeroase poteci marcate sau nemarcate spre zona înaltă. Altă variantă ar fi să pleci din Timișul de Sus (900 m), localitate situată în depresiunea Timiș, în sud-vestul masivului Piatra-Mare. De aici se poate ajunge la Cascada Tamina, zonă cu cinci rupturi de pantă, ce se succed sub forma unor trepte. Vă propunem un traseu minunat:

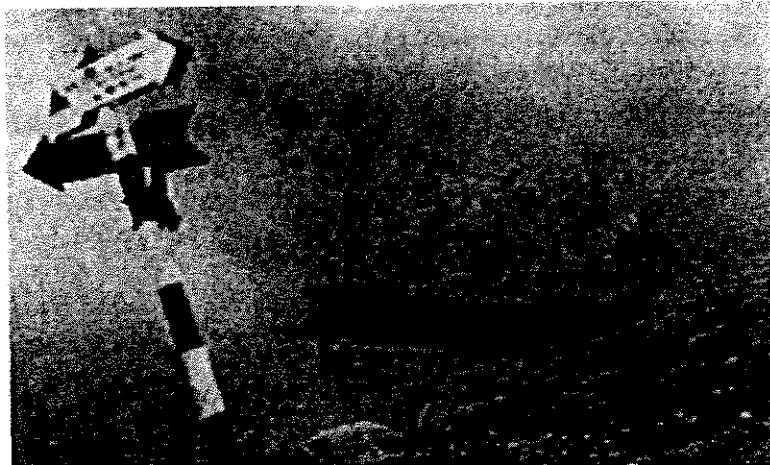
Cabana Dâmbul Morii (600 m) – Valea Daschia – Poiana Livada Mare – Poiana Șurii de Piatră (1630 m) - Piatra Scrisă – Vârful Piatra Mare (1843 m); timp de mers: trei ore și jumătate.

Cabana Bunloc (1000m) oferă o panoramă perfectă a Brașovului și a munților din jur. Se poate urca pe un drum forestier sau pe numeroase poteci marcate, în apropiere aflându-se telescaunul Baciu-Bunloc. Pe lângă

cazare (20 locuri) se oferă doar bufet, locul având ca sursă de apă un izvor din împrejurimi. Din vestul culmii Bunloc, unde este așezată cabana, pornesc poteci marcate spre Săcele, Dâmbul Morii și zona abruptă a masivului Piatra Mare.

Cabana Dâmbul Morii (690 m), situată în nord-vestul masivului, dispune de 200 de locuri, cu apă curentă, încălzire centrală și restaurant. În preajma cabanei se află un oficiu poștal, dar și puncte de aprovizionare cu ceea ce este necesar într-o drumeție. Vara, tot aici funcționează și un strand.

Cei care vor să facă o drumeție în Munții Ciucașului, ajungând poate până la altitudinea lor maximă (vârful Ciucaș - 1950 m) este bine să știe că cel mai bun punct de plecare îl reprezintă Cabana Ciucaș, situată chiar în mijlocul munților. Aceasta oferă peisaje superbe, fiind totodată și startul celor mai bune trasee din zonă.

Redacția

ÎNTOARCEREA LA NATURĂ (II)

Continuăm informațiile noastre despre produse naturale cu prezentarea foarte pe scurt a unor aspecte legate de, **"radicalii liberi"**, **"antioxidanți naturali"** și câteva realizări ale unor firme săcelene *medaliate cu aur* la **SALONUL PLANTELOR MEDICINALE MIERII ȘI TERAPIILOR NATURALE "NATURA-VITA"**, ediția 4-9 iunie 2001 București.

Radicalii liberi nu denumesc o nouă "grupare politică" cum am fi tentați să credem la prima auzire ci reprezintă numele generic dat de oamenii de știință unor substanțe deosebit de reactive cu un electron fără pereche (adeseori conținând oxigen), rezultate în organism în mod natural în timpul metabolismului alimentelor. Producerea acestor substanțe deosebit de nocive este favorizată de: **alimentele prăjite și cele cu adausuri de aditivi dăunători (E-uri dăunătoare sănătății), poluanții din aer, fumat, droguri, consum de alcool, stres, radiațiile ionizante, anumite medicamente chimioterapeutice, anestezice, pesticide, hidrocarburi aromatice, aldehyde formice etc.**

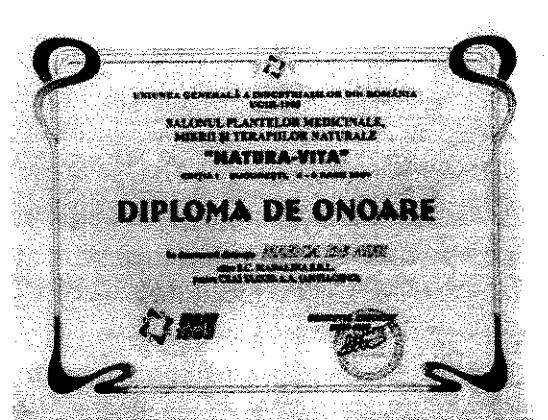
Oamenii de știință au denumit **radicalii liberi** ca "bătăușii" sau "cuțitarii" moleculari de pe scena biochimică. Aceștia "fură" fără discriminare electroni de la alte molecule pe care le transformă în forme potențial primejdioase și care se comportă la rândul lor ca **radicali liberi**, declanșându-se astfel o reacție în lanț. Uneori moleculele care au pierdut electroni capătă proprietăți noi – de exemplu devin insolubile. O acumulare de **radicali liberi** în corp este cunoscută sub numele de **stres oxidant**. Foarte pe scurt am putea afirma că radicalii liberi sunt forțe care provoacă tulburări grave în organism, ne produc suferințe, ne îmbâtrânesc prea devreme și ne fură ani din viață.

Antioxidanți sunt reprezentați de o clasă de **substanțe active** deosebit de studiată în ultimele decenii ale secolului XX în laboratoarele Packer din California unde au lucrat cei mai bine cotați oameni de știință din domeniu care au reușit în cele din urmă să deslușească modul de acțiune a antioxidantilor în organism. O parte a acestui grup de substanțe active este produsă de corpul omenesc (mai ales în primii ani de viață), iar o altă parte se găsește în mod natural în multe alimente, în plante medicinale, legume, fructe etc. Aceste **substanțe active** numite generic **antioxidanți** lucrează împreună în corp, apărându-l de

distrugerile produse de **radicalii liberi** și ajutându-l să-și mențină sănătatea și vigoarea până la o vîrstă înaintată. Se estimează totuși că, în jurul vîrstei de 40 de ani, o bună parte a sistemului nostru antioxidant scade la cca. 50% din capacitatea inițială iar o dată cu înaintarea în vîrstă această capacitate de autoapărare scade, ajungând la limite situate sub 5-10% în jurul vîrstei de 60-70 de ani.

Apare aşadar nevoia de a împrospăta și a crește permanent sursa de antioxidant care, prin controlarea radicalilor liberi, pot face diferență dintre viață și moarte și pot determina cât de repede și cât de bine îmbâtrânim. Există dovezi științifice copleșitoare care demonstrează că aceia dintre noi care au o dietă bogată în **antioxidanți** și iau suplimente alimentare antioxidantă, trăiesc o viață mai lungă și mai sănătoasă.

Oamenii de știință au descoperit de curând că dintre sutele de **antioxidanți** cunoscuți există câțiva speciali numiți "**antioxidanți de rețea**" care lucrează împreună, mărind cu mult puterea unul altuia, comportându-se ca un scut care ne protejează organismul împotriva forțelor care ne îmbâtrânesc prea devreme și ne fură ani din viață. **Rețeaua antioxidantă** din organism este alcătuită din **5 antioxidant cheie: Vitaminele C și E, Coenzima Q10, Acidul lipoic și Glutationul**. Acești antioxidant speciali lucrează

împreună pentru a susține și a întări întregul sistem antioxidant de apărare. Când sunt combinați și măresc mult activitatea unul celuilalt, ei putându-se regenera unul pe celălalt după ce au stins un radical liber, extinzându-și astfel puterea antioxidantă. Mulțumită

continuare în pag. urm.

continuare

ÎNTOARCEREA LA NATURĂ

noilor informații despre antioxidantii și despre rolul lor în rețeaua antioxidantă, astăzi se poate trăi mai mult și mai bine, în corpuri sănătoase, puternice și viguroase, cu minți în stare de alertă și amintiri intacte acordând deplină încredere celor ce afirmă că **antioxidanții adaugă ani vietilor noastre și mai ales adaugă viață anilor noștri**. Doctorul **Lester Packer** afirmă în cartea sa "Miracolul antioxidantilor" că **antioxidanții întineresc inima, întăresc sistemul imunitar, măresc puterea creierului și încetinesc procesul de îmbătrânire** iar doctorul William Regelson, coautorul bestsellerului MIRACOLUL MELATONINEI, afirma:

"Viața este ca flacără unei lumânări iar antioxidantii o fac să ardă mai luminos și mai mult".

Pornind de la aceste rezultate ale cercetărilor științifice și de la o cercetare amănunțită a compoziției chimice a unor plante medicinale și aromatice, 2 firme din Săcele (S.C. MĂDĂLINA S.R.L. și S.C. NUTRACEUTICAL S.R.L.) au trecut la elaborarea unei grupe de ceaiuri ELIXIR care conțin în compoziția lor plante deosebit de bogate în antioxidantii naturali printre care se află și unii antioxidantii de rețea. Până în prezent au fost lansate pe piață ceaiurile ELIXIR AA (antiaging), ELIXIR AA (antiaging) dietetic, ELIXIR AD (antidiabetic), ELIXIR AO (antibesity), ELIXIR AS (antistres) și cercetările continuă pentru a se introduce încă 5 produse noi până la sfârșitul anului. Avem placerea să vă informăm că la SALONUL PLANTELOR MEDICINALE, MIERII ȘI TERAPIILOR NATURALE "NATURA-VITA" – BUCUREȘTI, 4-9 IUNIE 2001, S.C. MĂDĂLINA S.R.L. din SĂCELE a primit distincția MARCA DE AUR pentru Ceaiul de CĂTINĂ și pentru Ceaiul ELIXIR AA (antiaging).

Ceaiul ELIXIR AA este un amestec de fructe și plante atent selectate pentru a obține un aliment bogat

în vitamine și antioxidantii destinații tuturor celor preocupăți de a-și proteja organismul de efectele nocive ale radicalilor liberi, prevenind astfel îmbătrânirea prematură și instalarea unor boli grave. În compoziția acestui ceai intră:

- Fructe de măceș (bogate în **vitamina C** care: este un antioxidant în organism, ajută la fortificarea sistemului imunitar, la menținerea sănătății pielii și gingiilor, la producerea hormonilor secretați de glanda suprarenală, la absorbția fierului din surse vegetale etc.)
- Frunze de ceai verde (bogate în polifenoli cu proprietăți antioxidantice puternice și inhibitoare ale cancerului, riboflavină, quercetină, caroten, vitamina C, acid malic, teofilină etc.)
- Fructe de cătină (bogate în vitamine hidrosolubile: C, P, K, B1-B9; vitamine liposolubile: A, E, F, D; aminoacizi, polifenoli, pectine, flavonoide, zaharuri, beta-caroten, microelemente etc.)
- Fructe de aronia (bogate în flavonoide)
- Fructe de fenicol (bogate în ulei esențial, acizi grași esențiali, flavonoide, vitamine, minerale etc.)
- Flori de hibiscus (bogate în flavonide, vitamina C etc.)
- Cuișoare (au proprietăți aniseptice, antiemetice și afrodisiace).

Ceaiul ELIXIR AA DIETETIC conține, pe lângă componente de mai sus, o plantă dulce, Stevia rebaudiana, care s-a dovedit a fi eficientă în reglarea glucozei în sânge. Mulți utilizatori ai acestei plante susțin că, ținând ceai sau frunze din această plantă dulce în gură, scade apetitul pentru tutun și băuturi alcoolice.

Foarte important de știut este faptul că deși este mai dulce decât zahărul această plantă **este practic lipsită de calorii** și poate fi folosită ca îndulcitor de persoanele care au restricție la consumul dulciurilor.

Extractul apos de la această plantă poate fi folosit la îndulcirea produselor de cofetărie și patiserie destinate persoanelor supraponderale sau diabeticiilor.

Planta uscată măruntă se poate presăra peste salate sau se adaugă în sosurile dulci. Compoturile și siropurile pot fi de asemenea îndulcite cu extract din aceeași plantă, eliminându-se riscul de fermentare.

Dr. Ing. Dumitru Lăzurcă

Președinte al Asociației Producătorilor de Plante Medicinale și Aromatice din România

TABEL NOMINAL
cu membrii cotizanți ai
Asociației cultural sportive
"Izvorul" - trimestrul III 2002

1	Roșculeț Claudiu	250.000	54	Rișnoveanu Paul	50.000	107	Dima Marcel	25.000	169	Nițescu Adrian	20.000
2	Săcelean Adrian	250.000	55	Robu Adrian	50.000	108	Dinu Popa	25.000	170	Oprea Ovidiu	20.000
3	Zavarache Constantin	250.000	56	Ştefănescu Dan	50.000	109	Dovâncă Marcel	25.000	171	Pari Iuliu	20.000
4	Costea D-tru	200.000	57	Taraș Ion	50.000	110	Drăgan Mircea	25.000	172	Păunescu Virgil	20.000
5	Tudose Aurel	150.000	58	Taraș Mircea	50.000	111	Drăgan Petre	25.000	173	Pelin Matei Alina	20.000
6	Atdeleanu Stelian	100.000	59	Teșileanu B. Barbu	50.000	112	Durbălău Ștefan	25.000	174	Peter Șara	20.000
7	Bodeanu Gheorghe	100.000	60	Vereș Mihai	50.000	113	Filipescu Dan	25.000	175	Petruțiu Emil	20.000
8	Gheorghită Mutu Petre	100.000	61	Comșa Traian	40.000	114	Filipescu Gheorghe	25.000	176	Plăiașu Constantin	20.000
9	Ionaș Andrei	100.000	62	Imre Gabor	35.000	115	Filipescu Octavian	25.000	177	Popescu Nechita	20.000
10	Lungu Constantin	100.000	63	Moț Teodor	35.000	116	Fodor Levente	25.000	178	Sabo Viorica	20.000
11	Sălișteanu Vasile	100.000	64	Stoe Emil	35.000	117	Ionaș Hajnalka	25.000	179	Stamate Gheorghe	20.000
12	Taraș Răzvan	100.000	65	Andronic Maria	30.000	118	Ivan Adrian	25.000	180	Stanciu Vasile	20.000
13	Ivan Gheorghe	85.000	66	Barbu Mircea	30.000	119	Ivan Daniel	25.000	181	Stancu Ion	20.000
14	Cărstea Serban	80.000	67	Bămcilă Bebe	30.000	120	Lață Viorel	25.000	182	Şerbanescu Adrian	20.000
15	Şimon Robert	80.000	68	Bobanu Șerbam	30.000	121	Leb Mircea	25.000	183	Şerbu Adrian	20.000
16	Bârsan Horia	75.000	69	Butu Mihai	30.000	122	Matepiuc Daniela	25.000	184	Şerbu Iulian	20.000
17	Eftimie Ioan	75.000	70	Cioroianu Aurelia	30.000	123	Măiereanu Florin	25.000	185	Teșileanu Costin	20.000
18	Lață Vasile	75.000	71	Diaconescu Adrian	30.000	124	Median Traian	25.000	186	Tocitu Viorel	20.000
19	Pană Aurel (Belgia)	70.000	72	Ghia Roxana	30.000	125	Mitrea Gheorghe	25.000	187	Ursuș Gabriel	20.000
20	Lupu Ștefan	60.000	73	Gologan Dan	30.000	126	Modest Zamfir	25.000	188	Zbarcea Maria	20.000
21	Avasilichioae Ioan	50.000	74	Gomolea Dumitru	30.000	127	Munteanu Mihail	25.000	189	Balint Iuliu	15.000
22	Banciu Gheorghe	50.000	75	Gyurka Arpad	30.000	128	Munteanu Vasile	25.000	190	Balan Cornelius	15.000
23	Banciu Neculai	50.000	76	Jerău Gheorghe	30.000	129	Năpăruș Camelia	25.000	191	Bilan Florin	15.000
24	Băieșu Florin	50.000	77	Kristaly Edith	30.000	130	Oceneanu Dan	25.000	192	Bija Illeana	15.000
25	Besoiu Marian	50.000	78	Lala Elena	30.000	131	Oncioiu Maria	25.000	193	Bucurenciu Alexandru	15.000
26	Beșchea Ioan	50.000	79	Lăcătuș Mariana	30.000	132	Oșlobanu Dan	25.000	194	Bucurenciu Georgeta	15.000
27	Bobeș Gabriel	50.000	80	Lodromăneanu Virgil	30.000	133	Pascu Liviu	25.000	195	Ciobanu Gabriela	15.000
28	Bobeș Gheorghe	50.000	81	Munteanu Cornel	30.000	134	Petreu Ștefan	25.000	196	Coman Jan	15.000
29	Bobeș Ioan	50.000	82	Musă Nicușor	30.000	135	Poenaru Nicolae	25.000	197	Comșa Fulga Stelian	15.000
30	Bobeș Ovidiu	50.000	83	Nechifor Septimiu	30.000	136	Popescu Mihai	25.000	198	Donciu Ciprian	15.000
31	Bogeanu Alexandru	50.000	84	Pantazică Adriana	30.000	137	Roșculeț Abigail	25.000	199	Dragomir Dănuț	15.000
32	Bratosin Canu Raluca	50.000	85	Paraipan Gheorghe	30.000	138	Roșculeț Mirela	25.000	200	Ene Gheorghe	15.000
33	Bratosin Sanda	50.000	86	Păsărică Claudiu	30.000	139	Rus Ionel	25.000	201	Ghișoiu Dorin	15.000
34	Butu Traian	50.000	87	Primăvăruș Victor	30.000	140	Spiru Gheorghe	25.000	202	Ghiuță Benone	15.000
35	Comșa Eugen	50.000	88	Rișnoveanu Ștefan	30.000	141	Stanciu Gheorghe	25.000	203	Grosu Cosmin	15.000
36	Cornea Ion	50.000	89	Stoicescu Nicolae	30.000	142	Şerbănuț Ioan	25.000	204	Ionescu Aurora	15.000
37	Crăciunescu Virgil	50.000	90	Taraș Octavian	30.000	143	Tamaș Adrian	25.000	205	Iordache Gabriela	15.000
38	Dogaru Aurel	50.000	91	Zaharescu Marius	30.000	144	Teodorescu Nicolae	25.000	206	Lencuța Cristina	15.000
39	Drăghici Valentin	50.000	92	Zangor Lucian	30.000	145	Tiuță Adriana	25.000	207	Median Valer	15.000
40	Ghinescu Horia	50.000	93	Alexandrescu Emil	25.000	146	Vamoș Aurelia	25.000	208	Mircioiu Lucian	15.000
41	Gîrcăeg Viorel	50.000	94	Alexandru Ion	25.000	147	Vlad Adriana	25.000	209	Mircioiu Sebastian	15.000
42	Ionel Adrian	50.000	95	Barbu Nicolae	25.000	148	Vlad Ioan	25.000	210	Moldovan Andronic	15.000
43	Jinga Victor	50.000	96	Barbu Petre	25.000	149	Voinea Dumitru	25.000	211	Morariu Gheorghe	15.000
44	Lață Ioan	50.000	97	Barna Ion	25.000	150	Andrei Sorin	20.000	212	Moraru Mircea	15.000
45	Moșoiu Alin	50.000	98	Bădan Jean	25.000	151	Bărbat Gheorghe	20.000	213	Moraru Victor	15.000
46	Munteanu Nicolae	50.000	99	Băieșu Roxana	25.000	152	Beșchea Dan	20.000	214	Neacșu Lucian	15.000
47	Munteanu Ștefan(Sibiu)	50.000	100	Bălan Nicolae	25.000	153	Boberschi Dan	20.000	215	Nicoară Florin	15.000
48	Nicolescu Alexandru	50.000	101	Beciu Ioan	25.000	154	Caloinescu Ioan	20.000	216	Prundeanu Liliana	15.000
49	Niculescu Gheorghe	50.000	102	Beșchea Florin	25.000	155	Ciubotaru Sergiu	20.000	217	Sarafie Ioan	15.000
50	Parea Alexandru	50.000	103	Calinic Puiu	25.000	156	Coliban Nicolae	20.000	218	Sorban Ștefan	15.000
51	Percio Gelu	50.000	104	Ciliu Mircea Valentin	25.000	157	Dincă Constantin	20.000	219	Stoian Emilia	15.000
52	Popa Virgil	50.000	105	Cojocneanu Olimpia	25.000	158	Dirjan Liviu	20.000	220	Teșileanu Emil	15.000
53	Popescu Constantin	50.000	106	Daneș Dumitru	25.000	159	Drăghici Aurel	20.000	221	Vasilache Gheorghe	15.000
						160	Ghia Petre	20.000	222	Vlad Mircea	15.000
						161	Gomolea Dumitru Jr.	20.000	223	Trimbilaș Alexe	10.000
						162	Hausler Anca	20.000	224	Acșinte Petre	10.000
						163	Iordache Dumitru	20.000	225	Albuleț Victor	10.000
						164	Jinga Romulus	20.000	226	Andriș Monica Florica	10.000
						165	Kapui Elisabeta	20.000	227	Arhir Ioan	10.000
						166	Lăzurcă Dumitru	20.000	228	Arion Mircea	10.000
						167	Metea Suzana	20.000	229	Avram Vasile	10.000
						168	Munteanu Dan	20.000	230	Balea Constantin	10.000

continuare

continuare

231	Balica Maria	10.000	293	Nistor Liviu	10.000
232	Balint Gheorghe	10.000	294	Nistor Mihai	10.000
233	Bârsan Nicoleta	10.000	295	Nîțescu Ion	10.000
234	Bârsan Teodor	10.000	296	Ocneanu Luca	10.000
235	Besoiu Gheorghe	10.000	297	Onacă Dan	10.000
236	Boboia Gheorghe	10.000	298	Onacă Vasile	10.000
237	Boghe Viorel	10.000	299	Onica Ioan	10.000
238	Bozoancă Liliana	10.000	300	Orez Ioan	10.000
239	Brinzea Maria	10.000	301	Orjan Ioan	10.000
240	Bucelea Hortesia	10.000	302	Panaete Ioan	10.000
241	Bucelea Victor	10.000	303	Păsăre Adrian	10.000
242	Bucurenciu Ana	10.000	304	Păiș Ioan	10.000
243	Bulat Elena	10.000	305	Peneu Haralambie	10.000
244	Bulat Florentin	10.000	306	Percioag Constantin	10.000
245	Buta Elena	10.000	307	Poenaru Ovidiu	10.000
246	Butu Ioan	10.000	308	Popovici Maria	10.000
247	Caiān Pandrea Aurel	10.000	309	Pralea Radu	10.000
248	Carpin Victor	10.000	310	Rătă Mihai	10.000
249	Casapu Ștefan	10.000	311	Răglean Floarea	10.000
250	Cliniciu Gicu	10.000	312	Rothosan Dionisie	10.000
251	Cliniciu Nicolae	10.000	313	Scripcaru Bogdanel	10.000
252	Codreanu Elena	10.000	314	Simion Adriana	10.000
253	Comeș Tiberiu	10.000	315	Spirchez Viorel	10.000
254	Copăcel Vasile	10.000	316	Stanciu Fănică	10.000
255	Cosma Maria Teodosia	10.000	317	Stanciu Ioan	10.000
256	Costea Ștefan	10.000	318	Szasz-Sebeși Paul	10.000
257	Coșerea Vasile	10.000	319	Şeitan Adrian	10.000
258	Cozma Cornelius	10.000	320	Şeitan Mircea	10.000
259	Csabai Georgeta	10.000	321	Şendruț Maria	10.000
260	David Fănică	10.000	322	Şerban Cornelius	10.000
261	Debu Gheorghe	10.000	323	Şerbănuț Florin	10.000
262	Dirjan Ștefan	10.000	324	Şerbu Cornelia	10.000
263	Dolea Emilia	10.000	325	Şipoș Ioan	10.000
264	Eftimie Virginia	10.000	326	Ştefan Remus	10.000
265	Filip Anca	10.000	327	Taflan Dumitru	10.000
266	Florescu Marian	10.000	328	Taflan Elena	10.000
267	Frățilă Gheorghe	10.000	329	Tătaru Juliana	10.000
268	Fulga Nicolae	10.000	330	Teacă Mihai	10.000
269	Godeanu Roxana	10.000	331	Trandafir Marius	10.000
270	Gonțeanu Mihail	10.000	332	Trandafir Vasile	10.000
271	Guiu Ștefan	10.000	333	Turoti Ioan	10.000
272	Iacob Ciprian	10.000	334	Ulea Angela	10.000
273	Ionescu Nicolae	10.000	335	Ursu Maria	10.000
274	Ioni Ștefan	10.000	336	Ursu Nicolae	10.000
275	Istodor Camelia	10.000	337	Vlad I. Adriana	10.000
276	Jinga Gheorghe	10.000	338	Zamfir Bogdan	10.000
277	Jipa Dorin	10.000	339	Zamfir Dan	10.000
278	Leșescu Mihai	10.000	340	Zamfir Radu	10.000
279	Lupu Florica	10.000	341	Zangor Nicolae	10.000
280	Lupu Nicolae	10.000	342	Zangor Traian	10.000
281	Măcelaru Ion	10.000	343	Brătianu Ghe.	5.000
282	Mățărea Ovidiu	10.000	344	Cenușe Ioan	5.000
283	Median Dan	10.000	345	Giurgiu Camelia	5.000
284	Median Gheorghe	10.000	346	Gidea Aurel	5.000
285	Median Susana	10.000	347	Gologan Gelu	5.000
286	Miloiu Mirela	10.000	348	Manciu Ioan	5.000
287	Moldovan Valer	10.000			
288	Munteanu Mircea	10.000			
289	Nanciu Maria	10.000			
290	Nechifor Constantin	10.000			
291	Necula Dan	10.000			
292	Niculescu Nicolae	10.000			

ELECTROPRECIZIA

2212 Săcele - Brașov, str. Parcului 18

Tel.: 40-268-27.33.33 fax: 40-268-27.39.48

Serviciile sale - oferite prin

- SERVICE AUTO MAGAZIN Tel.: 268/ 33.93.65

- PASAJ COMERCIAL Tel.: 268/ 47.59.98

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

Articolele privitoare la Săcele, Tărâlungeni, Zizin și Purcăreni au prioritate.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și asociația cultural-sportivă "Izvorul", pot fi obținute de la:

Ing. Taraș Octavian - str.G.Moroianu, nr.361, Săcele,
tel. 270519Ing. Roșculeț Claudiu - str.G.Moroianu, nr.353,Săcele,
tel.277290

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDACTIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

prof. VICTOR CARPIN, ing. TARAȘ OCTAVIAN,
ing. ROȘCULEȚ CLAUDIU, IOAN EFTIMIE
ec. MILU ALEXANDRESCU, ing. DAN ZAMFIR,
prof. NICOLAE MUNTEANU, prof. A. MOLDOVAN,
ADRIANA VLAD, ing. HORIA BÂRSAN